

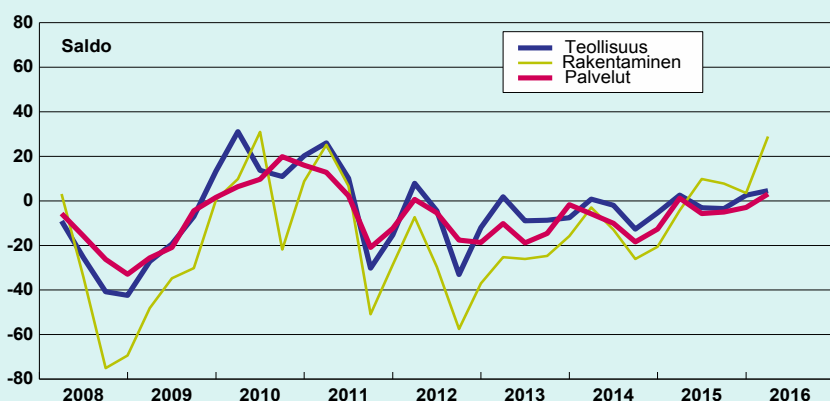
Suhdannebarometri

Toukokuu 2016

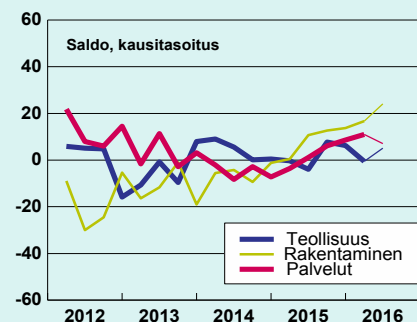
Suhdannebarometri

Toukokuu 2016

Suhdannenäkymät

Tuotanto/myynti, toteuma ja odotus

Suhdanteet toukokuussa 2016

- Suhdannetilanne on teollisuudessa ja palveluissa heikko, rakentamisessa keskimääräinen
- Teollisuus ja palveluajat ennustavat vain vaikeaa elpymistä seuraavalle puolelle vuodelle: rakentamisessa paremmat odotukset
- Tuotannon kasvu jää hitaaksi ja teollisuuden henkilöstö vähenee yhä
- Kannattavuusarviot vaihtelevat edelleen paljon yritysten välillä
- Maailmantalouden kasvu jää aiempia ennusteita hitaammaksi

EK:n huhtikuussa tekemän Suhdannebarometrin mukaan suomalaisyritysten suhdanneodotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat hieman vahvistuneet, mutta kokonaisuutena silti varovaiset. Teollisuudessa ja palveluilla heikon suhdannetilanteen ennustetaan kohenevan vain loivasti. Rakentamisessa on selvästi yleisemmin odotuksia suhdanteiden vahvistumisesta.

Lähikuukausille odotetaan hidasta kasvua

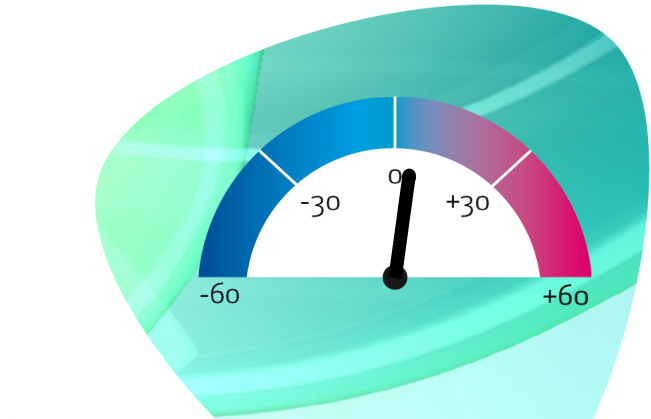
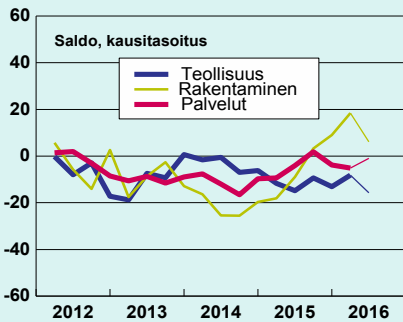
Teollisuuden yleisiä suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku oli huhtikuussa lähes ennallaan lukemassa +4 (tammikuussa +3). Rakentamisen suhdannenäkymät kohenivat lukemaan +28 (tammikuussa +4). Palvelualojen suhdanneodotukset paranivat +4 pisteeseen (tammikuussa -3).

Teollisuus odottaa uusien tilausten ja tuotannon määrän olevan vain vaikein kasvussa lähikuukausien aikana. Myös loppukesällä kasvu jäisi hitaaksi. Palveluyritystenkin myynnin kasvu olisi varsin vaatimatonta. Rakentamisessa odotetaan sen sijaan nopeampaa kasvua.

Henkilöstön määrän ennustetaan supistuvan edelleen teollisuudessa. Rakentamisen henkilöstö kasvaisi vähän, ja palveluissa työvoima pysyisi vakaana.

Teollisuuden tilauskanta on vahvistunut hieman, mutta sen taso on edelleen keskimääräistä matalampi. Rakentamisessa tilauskanta on vahvistunut keskimääräiselle tasolle. Kapasiteetin käyttöaste on teollisuudessa edelleen matala, ja monilla yrityksillä on vapaata kapasiteettia. Kannattavuusodotuksissa on edelleen voimakasta yritys kohtaista hajontaa. Teollisuuden kannattavuus vahvistuisi keskimäärin hieman, kun taas rakentamisessa ja palveluissa se ei muuttuisi.

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

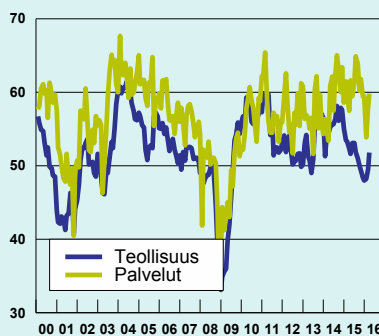
Koko elinkeinoelämän suhdannenäkymät ovat hieman vahvistuneet, mutta yhä melko varovaiset. Teollisuudessa ja palveluissa on ainoastaan hentoja elpymisodotuksia, mutta rakentamisessa odotetaan laajemmin suhdanteiden paranemista.

Talouden ilmapiiri-indikaattori, EU-maat

Lähde: EU:n komissio

Ostopäälliköiden indeksi, USA

Lähde: ISM

Euron dollarikurssi

Lähde: Suomen Pankki

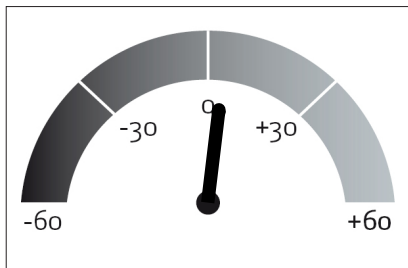
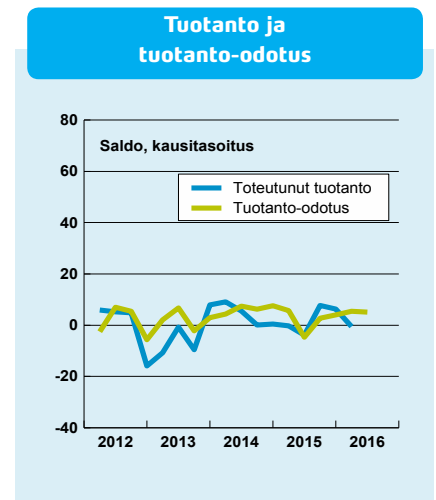
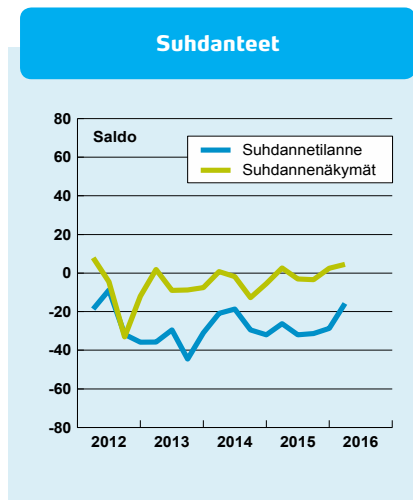
Kansainväliset suhdanneindikaattorit kohtalaisen vahvoja

Maailmantalouden kasvuennusteita on jälleen kerran vedetty jonkin verran alemmas. Kehittyvien markkinoiden kasvu jää viime vuosien keskiarvoa hitaammaksi, vaikka pelot äkkipysähdyksestä eivät olekaan toteutuneet. USA:n kasvu on kohtalaista ja myös Euroopassa talouden hidus vauhti on vähitellen kohenemassa.

EU-maissa sekä yritysten että kuluttajien odotukset ovat kohtalaisen hyvällä tasolla, vaikka aivan viime kuukausina suhdanneindikaattorit ovatkin hieman painuneet. Suhdanteita kuvataan kuitenkin selvästi vahvemmaksi kuin Suomessa. USA:ssa vahva dollari painaa teollisuuden odotuksia, mutta kuluttajien ja palveluyritysten tilanne on pysynyt melko hyvänä.

Teollisuus

- Suhdanteet ovat parantuneet vähän alkuvuonna, mutta nykytilannetta kuvataan vain välttäväksi
- Tuotannon määrä on pysynyt alkuvuonna ennallaan
- Suhdanteet kohenevat vain hyvin loivasti seuraavan puolen vuoden aikana (näkymien saldoluku +4)
- Tuotannon kasvu on hidasta ja henkilöstö vähenee – kannattavuus voisi parantua hieman

Teollisuuden suhdannenäkymät

EK:n huhtikuussa tekemän tiedustelun mukaan suomalaisten teollisuusyritysten suhdanteet ovat parantuneet hieman alkuvuonna, mutta suhdannekuva on silti vain välttävä (nykytilanteen saldoluku -15).

Heikko suhdannekuva kohenee vain hyvin hitaasti

Näkymät lähitulevaisuuteen ovat varovaiset, ja seuraavalle puolelle vuodelle ennustetaan vain aavistuksen kohennusta suhdanteisiin.

Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +4 (tammikuussa +3). Huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa 13 prosenttia yrityksistä odotti suhdantetilanteensa paranevan kesän ja syksyn 2016 aikana, ja yhdeksän prosenttia odotti synkkenevää kehitystä. Valtaosalla eli 78 prosentilla suhdanteet pysyisivät vakaana.

Loivaa tuotannon kasvua kesän ja syksyn aikana

Teollisuusyritysten tuotannon määrä pysyi tiedustelun mukaan lähes ennallaan alkuvuonna. Huhti–kesäkuulle ennustetaan vain loivaa kasvua,

ja myös kolmannen neljänneksen kasvuvauhti jäisi hitaaksi.

Monilla yrityksillä on käyttämätöntä kapasiteettia, sillä huhtikuussa vain 56 prosentilla vastaajista oli kapasiteetti täysin hyödynnettynä.

Tilausten määrä kasvanut hieman, mutta tilauskanta yhä matalalla

Teollisuusyritysten saamien uusien tilausten määrä on kasvanut aavistuksen alkuvuoden aikana. Myös lähikuukausille odotetaan vähäistä kasvua uusiin tilauksiin. Tilauskannan tämänhetkinen taso on pienestä parannuksesta huolimatta selvästi keskimääräistä matalampi.

Valmiiden tuotteiden varastot ovat pysyneet keskimääräisellä tasolla.

Henkilöstön määrä laskee edelleen loivasti

Teollisuusyritysten henkilöstön määrä laski edelleen hieman tammi–maaliskuussa, ja sen arvioidaan laskevan hieman lisää lähikuukausina.

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	13	13	-5	-4	5	2	3	4	4			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	24	3	0	1	10	-1	-3	3	17			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	64	64	58	63	62	58	58	68	56			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-16	-24	-27	-30	-19	-18	-24	-28	-23			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-15	-25	-31	-30	-21	-21	-29	-32	-28			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	4	5	5	5	8	9	0	6	0			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	0	11	-11	-14	-10	-2	-14	-21	-6			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	2	-16	-19	-19	-4	-19	-26	-12	-3			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-1	6	-4	10	19	-17	-24	0	-2			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	24	6	12	17	13	16	5	12	3			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	53	53	49	54	52	55	57	51	35			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	4	6	6	5	5	6	5	5	5			
puute kapasiteetista	5	7	3	4	5	5	4	3	3			
riittämätön kysyntä	42	43	41	45	42	45	48	42	27			
rahoitusvaikeudet	7	5	7	5	3	6	5	4	4			
muu este	2	4	3	3	4	1	2	2	2			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-20	-18	-29	-31	-26	-32	-32	-28	-15			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	1	-2	-13	-5	3	-3	-3	3	4			

Sekä myyntihinnat että kustannukset laskivat vähän tammi–maaliskuussa. Lähikuukausina hintojen odotetaan pysyvän melko vakaina, kun taas kustannustaso alenisi vähän.

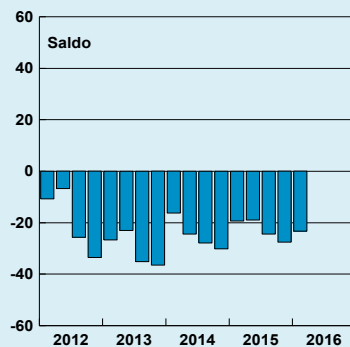
Kannattavuuden odotetaan paranevan hieman: hajonta silti suurta

Kannattavuus on pysynyt keskimäärin ennallaan, mutta sen kehityksessä on edelleen ollut huomattavaa yrityskohtaista hajontaa. Myös kannattavuusodotusten hajonta on suurta – kannattavuus vahvistuisi keskimäärin hieman.

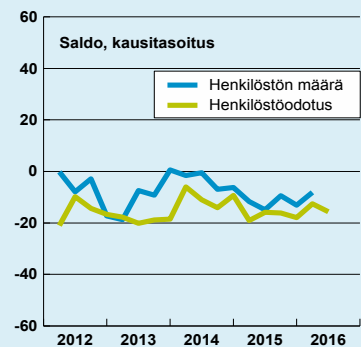
Kysynnän kuvataan hieman vilkastuneen. Silti heikko kysyntä oli suurin toiminnan kasvun este.

Huhtikuussa kysyntää arvioi heikoksi 27 prosenttia vastaajista (tammi-kuussa 42 %). Työvoimapulasta kärsi 5 %, rahoitusvaikeuksista 4 % ja kapasiteettipulasta vain 3 % yrityksistä.

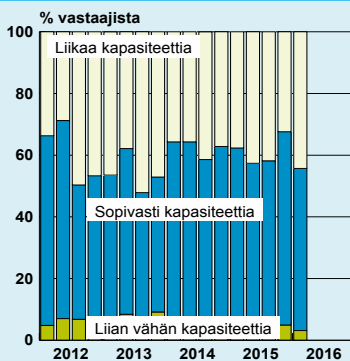
Tilaukanta

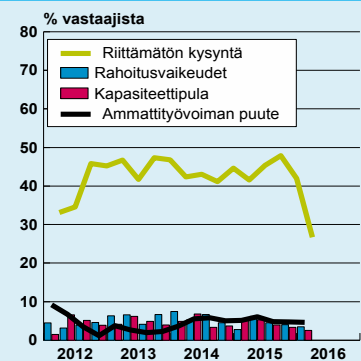
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tuotantokapasiteetti

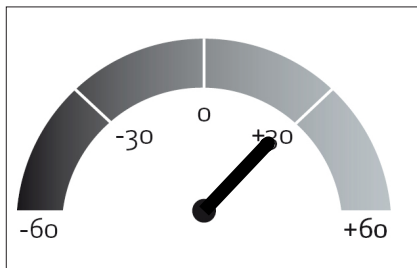
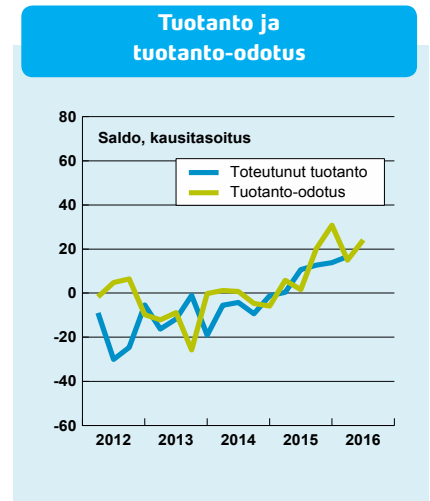
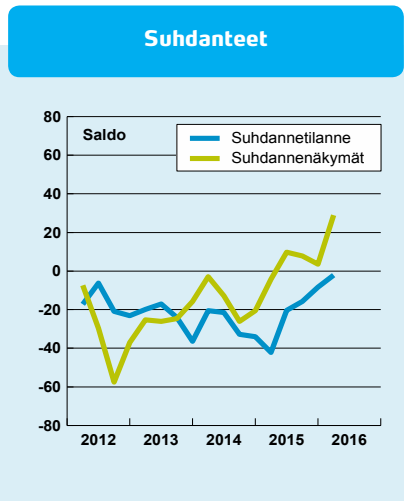

Tuotannon kasvun esteet

Rakentaminen

- Suhdanteet jatkaneet loivaa parannemista, ja nykytilannetta kuvataan tavanomaiseksi (saldoluku -2)
- Tilauskanta kuitenkin vähän alle keskimääräisen
- Tuotannon määrän kasvu jatkuisi kohtalaisena
- Suhdanneodotukset melko valoisat (saldoluku +28): tilanne paranee seuraavan puolen vuoden aikana

Rakentamisen suhdannenäkymät

Rakennusyritysten suhdanteet ovat kohentuneet edelleen alkuvuoden aikana. Tilanteen kuvataan vahvistuneen keskimääräiseksi (saldoluku -2). Odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat melko myönteiset, ja suhdannenousun ennustetaan jatkuvan.

Tuotanto kasvanut kohtalaisesti – tilauskanta vielä alle tavanomaisen

Uusien tilausten määrä pysyi odotetusti likimain ennallaan tammi–maaliskuussa. Tilauskannan kuvataan vahvistuneen vähän, mutta olevan hieman normaalia matalampi.

Tiedustelun vastaajayritysten tuotanto on kasvanut kohtalaisesti alkuvuonna. Kehitys vastasi kolme kuukautta sitten tehtyjä arvioita. Myös henkilöstömäärä kasvoi vähän. Myymättömien huoneistojen määrä laski tavanomaiselle tasolle.

Myyntihinnat ovat pysyneet likimain ennallaan, ja kustannukset ovat nousseet vain aavistuksen. Kannattavuus on pysynyt varsin vakaana.

Yleiset suhdanneodotukset melko valoisat

Rakennusyritysten suhdanneodotukset ovat melko hyvät, ja suhdanteiden kohenemisen ennustetaan jatkuvan kesän ja syksyn 2016 aikana.

Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +28. Suhdannenousua ennusti nyt 31 prosenttia vastaajista, ja vain kolme prosenttia odotti tilanteen heikkenevän. Kaksi kolmasosaa eli 66 % yrityksistä arvioi suhdannekehityksen jatkuvan vakaana.

Edellisessä, tammikuussa tehdyssä tiedustelussa suhdannenäkymien saldoluku oli +4.

Tuotannon odotetaan kasvavan melko yleisesti

Uusien tilausten määrän ennustetaan kasvavan jonkin verran loppukeväällä ja alkukesällä. Tuotannon kasvu nopeutuisi jonkin verran toisella neljänneksellä. Kasvu jatkuisi melko ripeänä myös loppukesällä ja alkusyksyllä.

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-17	15	-5	-12	-12	32	17	2	4			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	18	2	-17	-10	20	27	21	-2	41			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	69	80	56	55	63	83	79	71	77			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-27	-15	-32	-39	-21	4	-9	-22	-14			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-36	-41	-41	-20	-10	-34	-16	-13	-45			
Myyttömien asuinhuoneistojen määrä normaaliin verrattuna	-13	29	45	30	24	9	20	10	-5			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-26	5	-27	-41	-27	19	3	-13	9			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-3	-25	-53	-15	17	6	-16	-7	31			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	31	-6	-59	2	29	-43	-43	7	-34			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	3	9	-77	-7	5	-43	-8	21	18			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	71	61	75	70	77	69	61	67	72			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	7	13	8	10	8	29	14	19	29			
puute kapasiteetista	3	1	0	2	4	0	5	5	3			
riittämätön kysyntä	58	46	61	60	57	45	49	45	46			
rahoitusvaikeudet	7	9	7	7	15	9	3	8	3			
muu este	8	2	9	4	10	3	3	5	11			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-21	-21	-33	-34	-43	-21	-16	-9	-2			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-3	-12	-26	-21	-4	10	8	4	28			

Henkilöstön määrän arvioidaan kasvavan aavistuksen, kun tilannetta arvioidaan kausivaihtelusta puhdistetuilla luvuilla.

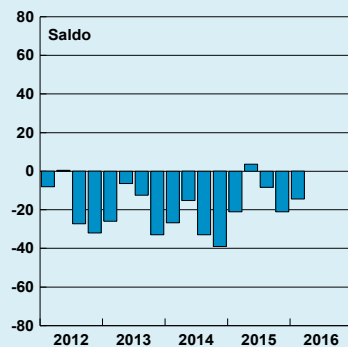
Myyntihintojen ja kustannusten odotetaan kohoavan hieman. Kannattavuudessa ei tapahtuisi oleellisia muutoksia.

Kapasiteetti aiempaa paremmin käytössä – heikko kysyntä vaivaa silti monia

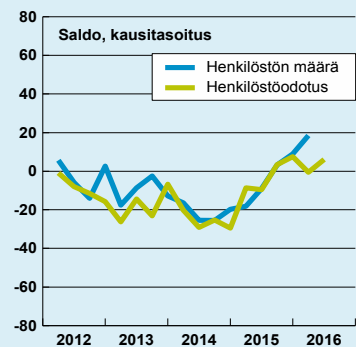
Kapasiteetin käyttöaste on korkeampi kuin vuosi sitten vastaavana ajankohtana. Huhtikuussa 77 % yrityksistä arvioi kapasiteettinsa olevan kokonaan hyödynnettyinä (vuosi sitten 63 %).

Riittämätön kysyntä on silti edelleen yleisin tuotannon kasvun este. Se oli ongelmana 46 %:lla vastaajista (edellisvuonna 57 %). Rekrytointivaikeuksia koki 29 % ja rahoituskauppeja vain 3 % vastaajista.

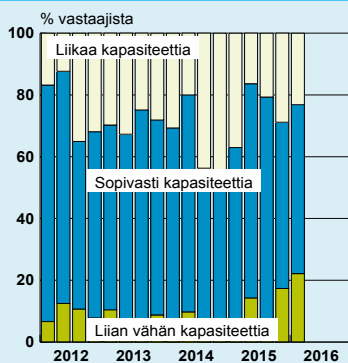
Tilaukanta

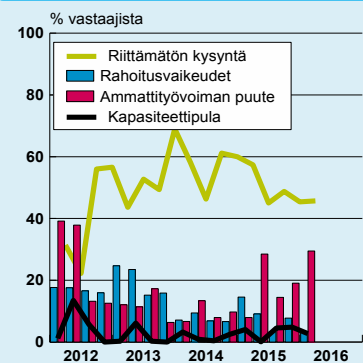
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tuotantokapasiteetti

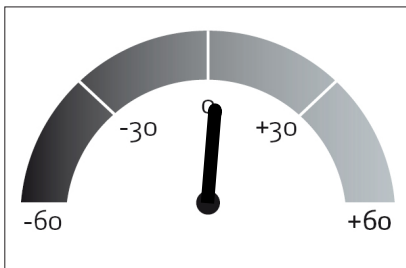
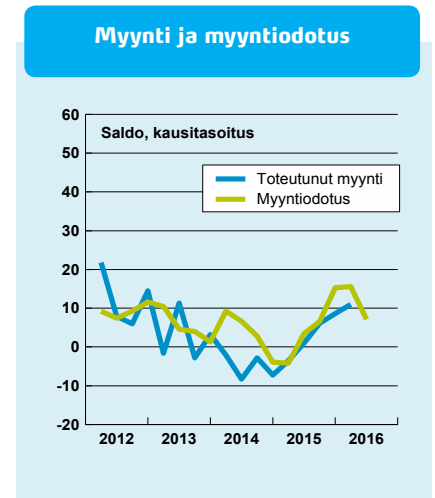
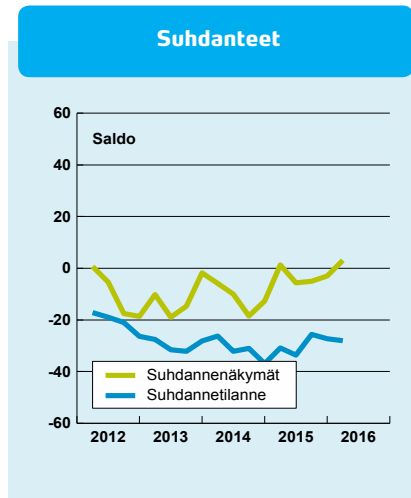

Tuotannon kasvun esteet

Palvelut

- Suhdannetilanne pysynyt selvästi keskimääräistä heikompana
- Myynnin kasvu on jatkunut, mutta vain hitaana
- Yleisen suhdannekuvan arvioidaan paranevan vain hieman (saldoluku +4)
- Myynnin kasvun odotetaan olevan melko hidasta, ja henkilöstö pysyisi likimain ennallaan

Palveluyritysten suhdannenäkymät

Suomalaisten palveluyritysten suhdannekuva on jatkunut laajalti keskimääräistä heikompana (nykytilaa mittaava saldoluku -29). Suhdanteet eivät ole alkuvuonna juuri kohentuneet.

Suhdannetilanne heikko, ja lähikuukausille odotetaan vain pientä parannusta

Lähtitulevaisuuden suhdannenäkymät ovat hieman aiempaa paremmat, mutta edelleen varsin vaatimattomat. Heikon suhdannetilanteen ennustetaan vahvistuvan vain aavistuksen kesän ja syksyn 2016 aikana.

Myynnin arvioidaan kasvavan hitaasti, henkilöstö pysyisi ennallaan eikä kannattavuudessa tapahtuisi muutoksia.

Palveluyritysten yleisten suhdannenäkymien saldoluku nousi huhtikuussa +4 pisteeseen. Edellisessä, tammikuussa tehdyssä tiedustelussa suhdannenäkymät olivat lukemassa -3.

Huhtikuun tiedustelussa 17 prosenttia palvelualojen yrityksistä arvioi suhdanteiden vahvistuvan seuraavan puolen vuoden aikana, kun heikkenemiseen uskoi 13 prosenttia. Tasaista suhdannekehitystä odotti nyt 70 % vastaajista.

Myynti kasvaa vain hitaasti

Palvelualojen yritysten myynnin määrän kasvu nopeutui aavistuksen alkuvuonna. Kasvuvauhti jäi silti melko vaisuksi ja myös edellisen tiedustelun odotuksia matalammalle.

Lähikuukausina myynnin enteillään kasvavan yhä vain hitaasti. Sen sijaan loppukesälle ja alkusyksylle on odotuksia hieman nopeammasta kasvusta.

Henkilöstön määrä pysyisi vakaana

Tiedusteluun osallistuneet palvelualojen yritykset kuvaavat henkilöstömääränsä laskeneen aavistuksen ensimmäisen neljänneksen aikana. Lähikuukausien aikana työvoiman määrän ei arvioida muuttuvan.

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2014				2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-6	-9	-4	-4	-7	0	6	12	7			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	16	-2	-5	-6	12	1	14	14	16			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-7	-6	-21	-13	-8	2	-3	-7	-4			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-4	-13	-12	-15	-7	-13	-15	-4	5			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	55	52	58	58	58	51	54	49	56			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	12	11	12	7	11	10	13	10	12			
puute kapasiteetista	0	1	1	2	2	1	2	1	1			
riittämätön kysyntä	41	40	42	47	41	39	38	35	40			
rahoitusvaikeudet	4	3	5	4	4	2	5	4	5			
muu este	4	2	6	6	7	4	3	5	4			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-27	-33	-32	-37	-30	-33	-25	-28	-29			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-6	-10	-18	-12	1	-5	-5	-3	4			

Kysyntätilannetta kuvataan yleisesti heikoksi

Kysynnän kuvataan olevan yhä vai-
sua, ja heikko kysyntä on edelleen
selvästi yleisin toimintaa rajoittava
tekijä. Huhtikuussa peräti 40 pro-
senttia yrityksistä luonnehti kysyntää
vaimeaksi (tammikuussa 35 %).

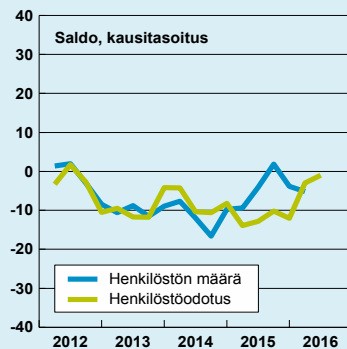
Työvoimapulaa oli nyt 12 prosentilla
vastaajista (tammikuussa 10 %), ja
rahoitusvaikeuksista raportoi viisi
prosenttia yrityksistä.

Kannattavuuden ei ennusteta muuttuvan

Palveluyritysten myyntihinnat las-
kivat edelleen hieman, mutta lasku
loiveni aiemmasta. Kustannukset ko-
hosivat vähän. Seuraavalla kolmen
kuukauden jaksolla kustannukset
nousisivat yhä hieman ja hintojen
lasku hidastuisi.

Kannattavuudessa ei ole tapahtunut
muutoksia edellisvuodesta, ja myös
lähikuukausille odotetaan vakaata
kehitystä.

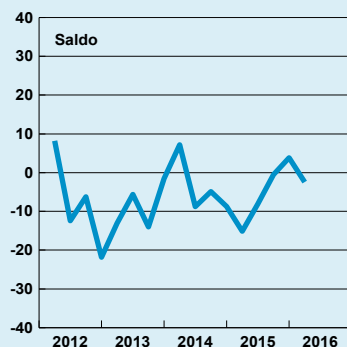
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

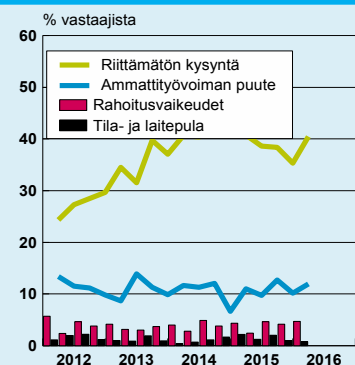
Hinnat ja kustannukset

Kannattavuus

Myyntin kasvun esteet

Elintarviketeollisuus

- Suhdannekuva hieman pehmentynyt – nykytilanne keskimääräistä heikempi
- Tilauskanta normaalia niukempi
- Suhdanteisiin ei ennusteta oleellisia muutoksia seuraavan puolen vuoden aikana (saldoluku 0)
- Henkilöstön määrän ennustetaan laskevan hieman

Elintarviketeollisuuden suhdannekuva on hieman pehmentynyt. Tämänhetkistä tilannetta kuvataan jonkin verran keskimääräistä heikommaksi, eikä suhdanteissa odoteta tapahtuvan muutoksia seuraavan puolen vuoden aikana.

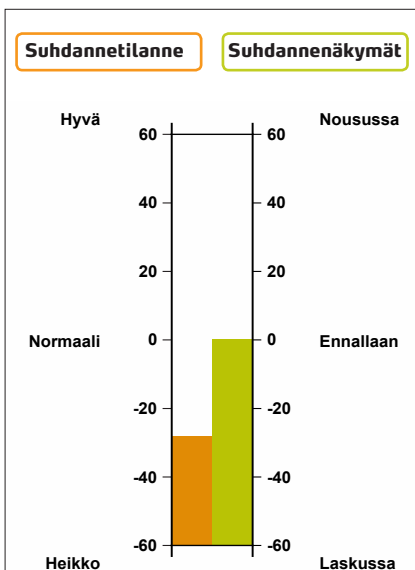
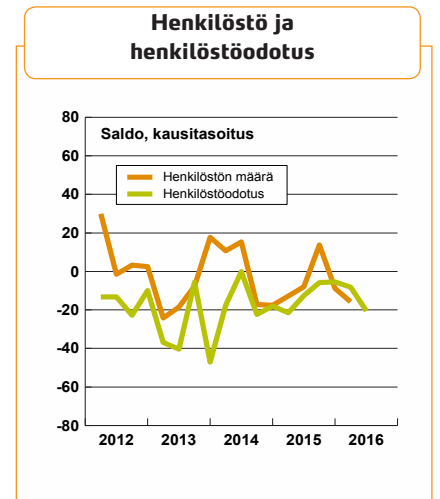
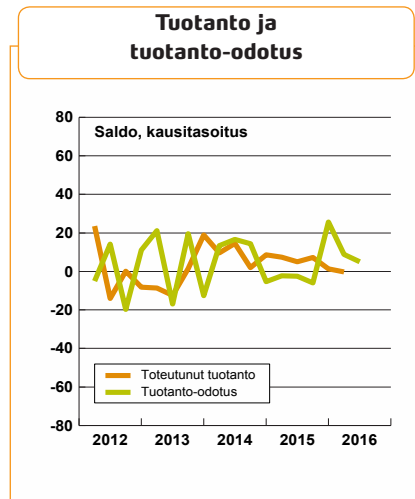
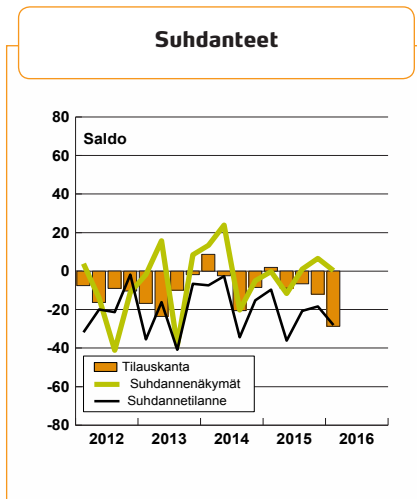
Suhdanteet pysyvät nykyisellään

Suhdannenäkymien saldoluku painui huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa lukemaan 0 (tammikuussa +6). Suhdanteiden vahvistumista seuraavan puolen vuoden aikana ennusti nyt

yhdeksän prosenttia vastaajista, ja yhtä moni arvioi tilanteen heikkenevän.

Tuotanto on tiedustelun mukaan pysynyt lähes ennallaan tammimaaliskuussa. Lähikuukausina sen ennustetaan kasvavan aavistuksen. Tilauskanta on tavanomaista niukempi.

Henkilöstön määrä on vähentynyt tiedustelun vastaajayrityksissä alkukevään aikana, ja laskun arvioidaan jatkuvan myös lähikuukaudet.

Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	7	6	4	7	-1			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	14	-13	29	-4	20			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	71	70	54	69	63			
Tilauskanta normaaliin verrattuna	3	-9	-7	-13	-28			
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-38	-22	-39	-23	-54			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	7	13	-8	25	14			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-14	8	7	-14	-17			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	9	-14	-11	-15	0			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	-82	-24	-27	-18			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	7	2	3	8	-7			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	50	55	59	43	31			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	1	1	2	1			
puute kapasiteetista	21	11	0	4	1			
riittämätön kysyntä	37	31	46	33	28			
rahoitusvaikeudet	2	13	10	6	5			
muu este	0	0	3	2	0			
Suhdantetilanne tällä hetkellä	-10	-36	-20	-19	-28			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	0	-12	1	6	0			

Teva-teollisuus

- Suhdannetilanne edelleen selvästi alle tavanomaisen
- Tilauskanta on hyvin niukka, ja tuotannon ennustetaan alenevan
- Suhdannenäkymien saldoluku huhtikuussa -17

Teva-teollisuuden yritysten suhdannetilanne on yhä erittäin heikko. Myös odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat vaatimattomat.

Suhdannetilanne heikko, ja lähikuukausistakin odotetaan vaikeita

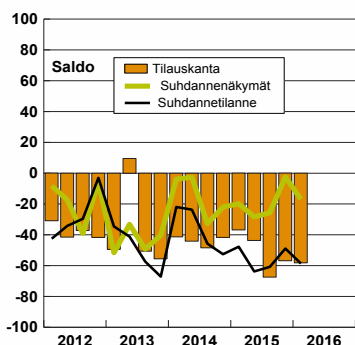
Suhdannenäkymät ovat edelleen vaatimattomat. Huhtikuun tiedustelun saldoluku oli -17 (tammikuussa -2). Huhtikuussa seitsemän prosenttia vastaajista ennusti suhdanteiden paranevan seuraavan puolen vuoden aikana, kun taas 24 % arvioi niiden heikkenevän.

Vastaajayritysten tuotannon määrä on laskenut viime kuukausina aavistuksen. Sen ennustetaan supistuvan hieman voimakkaammin lähikuukausina.

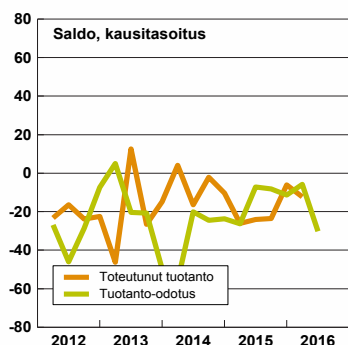
Tilauskanta on yhä erittäin niukka, ja kapasiteettia on vapaana yli puolella toimialan yrityksistä.

Henkilöstön määrä aleni alkuvuonna vähän. Lähikuukausina sen ennustetaan laskevan jonkin verran voimakkaammin.

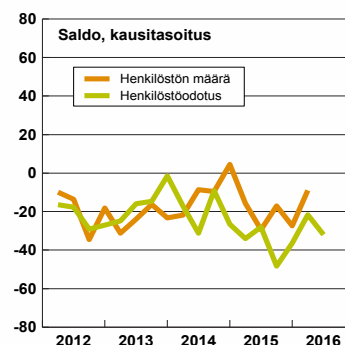
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

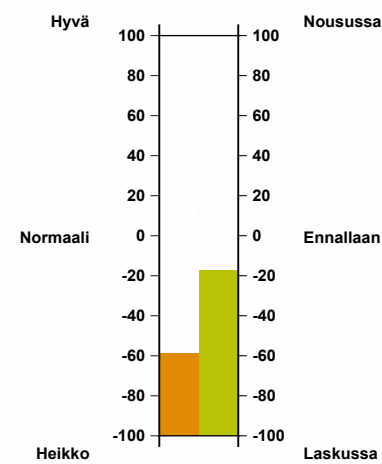
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-32	-17	-36	-5	-21			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-2	-9	-20	-3	-24			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	46	37	31	33	47			
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-37	-44	-67	-57	-58			
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-46	-44	-63	-67	-38			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	29	23	33	23	8			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-18	-24	-26	-15	-12			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-32	-59	-36	-19	-36			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-23	3	-55	-33	5			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-34	-2	-3	-31	-11			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	63	61	75	77	77			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	7	9	5	10	7			
puute kapasiteetista	0	0	0	6	5			
riittämätön kysyntä	46	49	69	62	72			
rahoitusvaikeudet	19	21	6	15	8			
muu este	0	0	0	0	0			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-48	-64	-61	-48	-59			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-20	-28	-25	-2	-17			

Suhdannetilanne Suhdannenäkymät

Puuteollisuus

- Suhdannetilanne heikko, mutta hieman kohentunut vuodenvaihteesta
- Tuotannon määrä kasvanut loivasti, mutta hinta- ja kannattavuuskehitys ollut yhä heikkoa
- Hintojen odotetaan kääntyvän nousuun
- Heikon suhdannekuvan arvioidaan paranevan jonkin verran (saldoluku +34)

Puuteollisuus kuvaa suhdannetilanteensa kohentuneen, mutta olevan yhä selvästi normaalia heikompi (saldoluku -31). Seuraavalle puolelle vuodelle ennustetaan jonkin verran parempaa suhdannekehitystä.

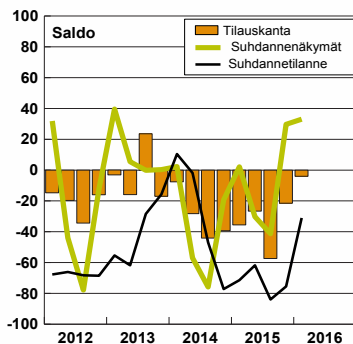
Hintaodotusten paraneminen vahvistanut suhdannenäkymiä

Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +34 (tammikuussa +30). Nyt 36 % vastaajista ennusti suhdanteiden paranemista lähiaikoina, kun heikkenemistä odottavia oli vain kaksi prosenttia vastaajista.

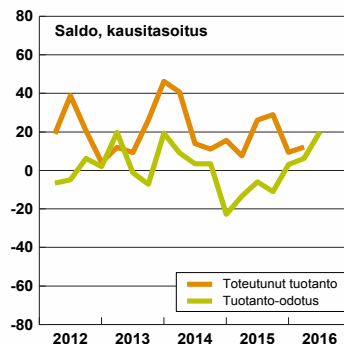
Uusien tilausten määrä jatkoi viime vuoden lopulla alkanutta nousua. Tuotannon määrä kasvoi aavistuksen. Hintojen kehitys oli heikkoa, vaikka niiden lasku loivenikin. Kannattavuus aleni yhä yleisesti.

Lähikuukausina tuotannon ennustetaan kasvavan vähän. Hintojen odotetaan kääntyvän nousuun, mutta kannattavuus jäisi edellisvuoden tasolle. Henkilöstömäärää laskisi yhä hieman.

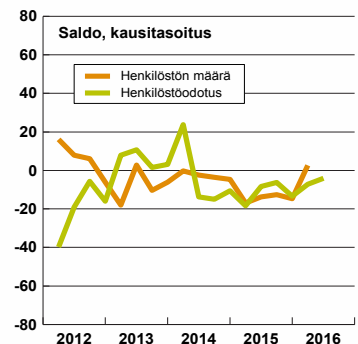
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

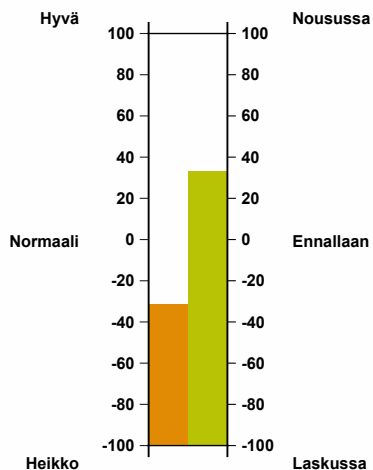

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	18	31	32	-7	22			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	26	-12	-33	7	55			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	62	72	50	80	67			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-36	-27	-57	-21	-4			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-26	-24	-17	-3	17			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	46	31	26	51	7			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-5	18	-26	-44	14			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	26	-19	-52	-2	29			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-26	39	-9	-5	21			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	19	2	-13	47	-4			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	69	58	65	46	51			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	2	5	3	1			
puute kapasiteetista	9	18	14	0	13			
riittämätön kysyntä	45	40	43	39	20			
rahoitusvaikeudet	1	0	10	4	8			
muu este	13	3	0	0	15			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-71	-62	-84	-76	-31			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	2	-30	-41	30	34			

Paperiteollisuus

- Suhdanteet kääntyivät alkuvuonna heikompaan: tämänhetkinen tilanne keskimääräinen
- Suhdannekuva arvioidaan hieman pehmenevän seuraavan puolen vuoden aikana (saldoluku -13)
- Tuotannon määrä kasvaisi vain aavistuksen
- Kannattavuuden arvioidaan heikkenevän jonkin verran

Paperi- ja selluteollisuuden yritysten suhdanteet kääntyivät alkuvuonna heikompaan, mutta tämänhetkistä tilannetta kuvataan keskimääräiseksi. Seuraavan puolen vuoden aikana suhdannetilanteen ennustetaan pehmenevän vähän.

Suhdannetilanne painunut tavanomaiseksi

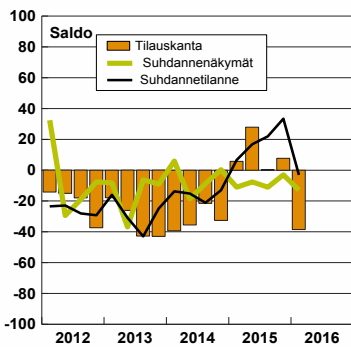
Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa -13 (tammikuussa -2). Nyt 13 % yrityksistä arvioi suhdanteiden heikkenevän ja selvä

enemmistö eli 87 % ei ennustanut niihin muutoksia. Suhdannousua odottavia vastaajia ei huhtikuun tiedustelussa ollut.

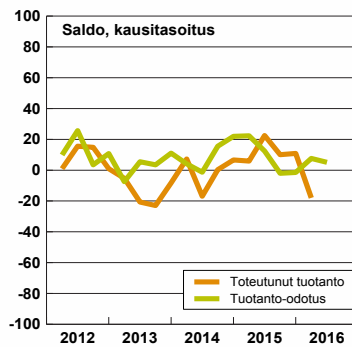
Tuotannon määrä supistui vähän alkuvuonna. Kehitys oli edellisen tiedustelun odotuksia heikompaa. Lähikuukausille odotetaan kuitenkin pientä kasvua. Sen sijaan kannattavuuden arvioidaan vähän heikkenevän.

Henkilökunnan määrän laskun ennustetaan päättyvän.

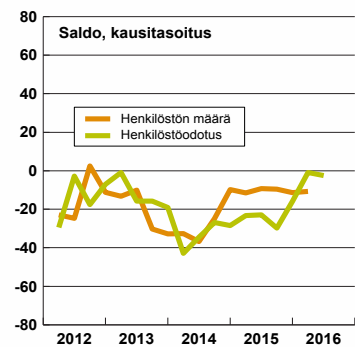
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

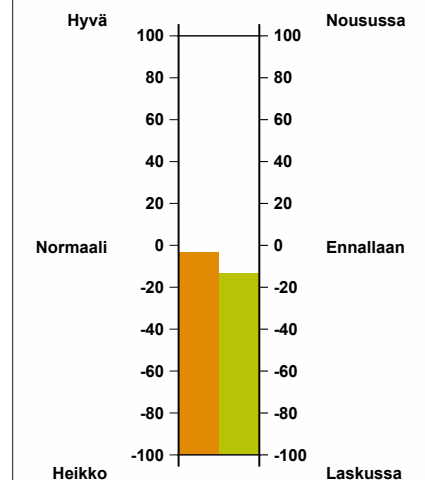

Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	22	13	-13	22	-6			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	18	-33	1	18	7			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	70	74	84	87	51			
Tilaukanta normaaliin verrattuna	6	28	1	7	-38			
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	5	27	1	5	-28			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	7	14	10	34	22			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-16	-7	-13	-7	-15			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-12	-41	-24	2	7			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	31	26	43	49	-5			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	7	-11	19	-17	12			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	24	33	18	25	17			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	0	0	0	0	0			
puute kapasiteetista	5	14	3	13	6			
riittämätön kysyntä	18	19	16	7	9			
rahoitusvaikeudet	1	2	1	0	0			
muu este	1	0	0	4	2			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	6	16	22	33	-3			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-12	-8	-11	-2	-13			

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Painaminen

- Tämänhetkinen tilanne heikko lähes kaikilla vastaajilla (nykytilan saldoluku -85)
- Kysyntä on erittäin vaisua ja tuotantokapasiteettia on vapaana valtaosalla yrityksistä
- Tuotannon ja henkilöstön määrä jatkavat yleisesti laskussa
- Suhdannenäkymät ovat edelleen erittäin vaatimattomat (saldoluku -40)

Painoalan suhdannetilanne on jatkunut alkuvuonna erittäin heikkona. Myös suhdannenäkymät ovat vaatimattomat.

Suhdannekuva jatkuu huomattavan heikkona

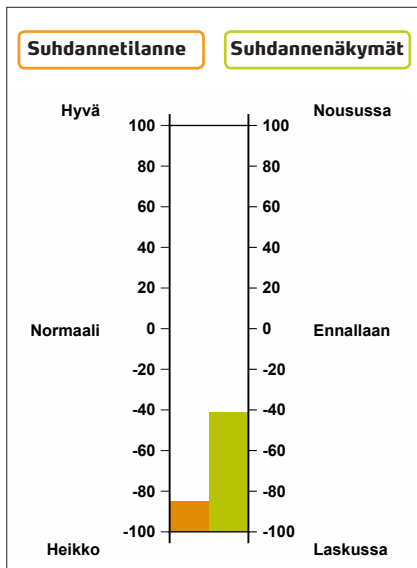
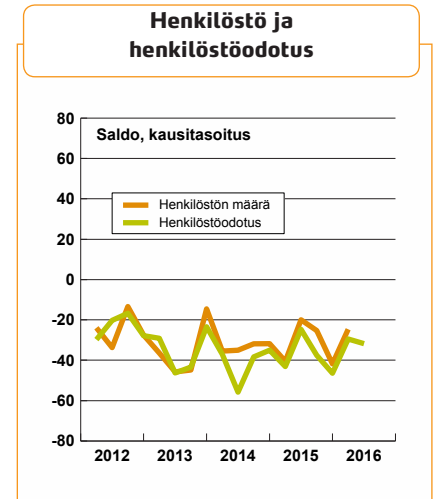
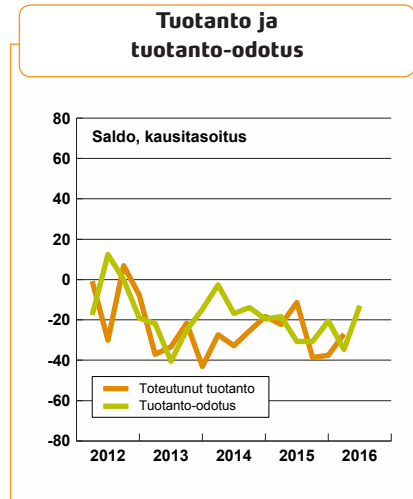
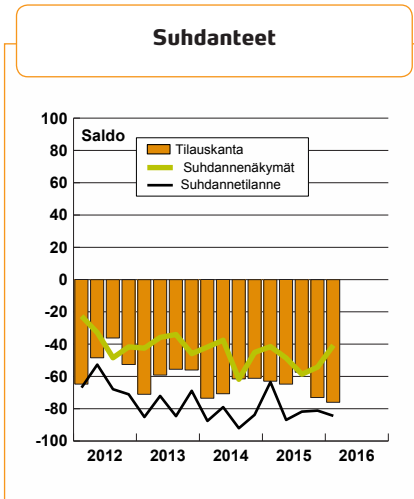
Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa -40 (tammikuussa -54).

Huhtikuun tiedustelussa seitsemän prosenttia yrityksistä odotti tilanteensa paranevan seuraavan puolen vuoden aikana, kun taas heikkenevää kehitystä ennusti 47 prosenttia

vastaajista. Odotukset olivat vakaat 46 prosentilla yrityksistä.

Tuotannon määrä laski yleisesti ensimmäisellä neljänneksellä. Sen odotetaan alenevan hieman myös lähikuukausina. Tilaukskannan taso on niukka ja kapasiteettia on vapaana lähes kaikilla vastaajayrityksillä.

Henkilökunnan määrän laskun arvioidaan jatkuvan. Myyntihinnat olisivat laskussa ja kannattavuus alenisi lähikuukausien aikana.

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-36	-2	-29	-43	-40			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-26	-21	-24	-45	-8			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	29	22	30	29	20			
Tilaukskanta normaaliin verrattuna	-63	-65	-57	-73	-76			
Vientitilaukskanta normaaliin verrattuna	-62	-68	-79	-69	-82			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-35	-38	-30	-45	-39			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-44	-2	-31	-48	-30			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-23	-34	-47	-33	-29			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-52	-53	-70	-58	-57			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-42	-32	-72	-71	-50			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	92	100	89	82	96			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	21	9	0	7	9			
puute kapasiteetista	8	0	7	0	0			
riittämätön kysyntä	81	92	82	71	82			
rahoitusvaikeudet	12	29	30	22	8			
muu este	14	5	7	11	8			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-63	-87	-82	-81	-85			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-41	-49	-58	-54	-40			

Kemianteollisuus

- Suhdanteilanteen kuvataan jatkuneen jonkin verran keskimääräistä parempana
- Tuotanto kuitenkin supistui hieman – lähikuukausille ennustetaan pientä kasvua
- Tuotantokustannukset alentuneet, kannattavuus parantunut vähän
- Valtaosalla yrityksistä melko vakaat näkymät (saldoluku -8)

Kemianteollisuuden yritykset kuvaavat suhdanteilanteensa jatkuneen keskimääräistä parempana. Kustannusten lasku on tukenut kannattavuutta, mutta tuotantokehitys on ollut odotuksia heikompi. Valtaosa yrityksistä ei ennusta suuria muutoksia suhdanteisiin seuraavan puolen vuoden aikana.

Valtaosalla yrityksistä vakaat näkymät

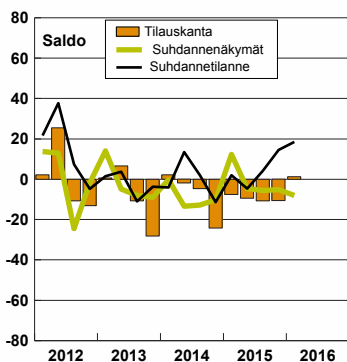
Huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa suhdanneodotusten saldoluku oli -8 (tammikuussa -5). Suhdanteiden pa-

ranemista ennusti nyt 3 % ja niiden heikkenemistä 11 prosenttia vastaajista. Peräti 86 prosenttia odotti vakaata suhdannekehitystä.

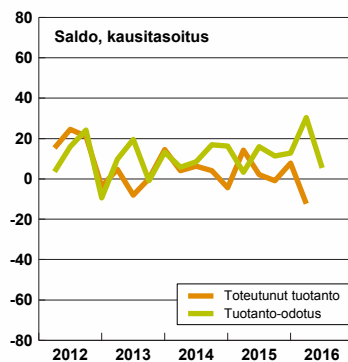
Tuotannon määrä kehittyi alkuvuonna vähän odotuksia heikommin, mutta lähikuukausille ennustetaan jonkin verran kasvua. Loppukesällä kasvun odotetaan nopeutuvan.

Tilaukskannan kuvataan olevan normaalitasolla. Henkilöstön määrän arvioidaan laskevan hieman.

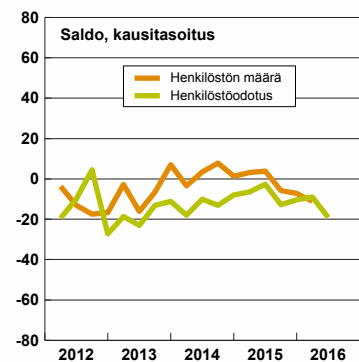
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

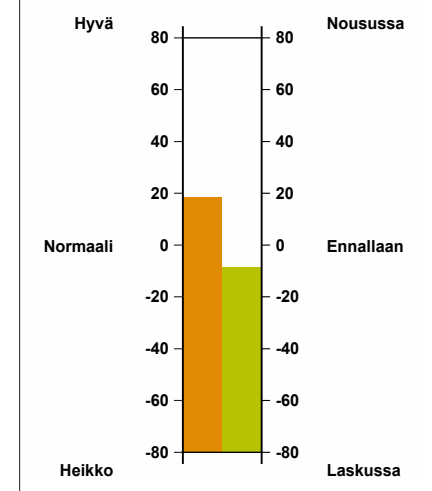

Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	29	-2	-1	-3	4			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	22	8	4	29	9			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	69	67	65	70	68			
Tilaukskanta normaaliin verrattuna	-8	-10	-11	-11	2			
Vientitilaukskanta normaaliin verrattuna	-3	-13	-14	-13	0			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	9	14	14	4	3			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	18	-9	-21	-9			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	10	-17	-21	-9	-8			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	22	3	-13	20	-4			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	15	26	17	20	14			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	38	34	48	35	33			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	1	2	1	3			
puute kapasiteetista	3	2	5	4	1			
riittämätön kysyntä	31	29	42	29	28			
rahoitusvaikeudet	1	0	0	1	1			
muu este	2	1	1	0	1			
Suhdanteilanne tällä hetkellä	2	-4	5	15	19			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	12	-5	-6	-5	-8			

Suhdanteilanne

Suhdannenäkymät

Rakennustuoteteollisuus

- Suhdanteiden nousu jatkunut – tämänhetkinen tilanne jo vähän yli keskimääräisen
- Tilauskanta vahvistunut normaalitasolle ja kapasiteetin käyttöaste parantunut
- Tuotannon ennustetaan kasvavan jonkin verran, ja kannattavuus kohenisi melko yleisesti
- Yleiset suhdanneodotukset myönteiset (saldoluku +59)

Rakennustuoteteollisuuden yritysten mukaan suhdanteet ovat kohentuneet yhä alkuvuonna. Tilanne on vahvistunut hieman tavanomaista paremmaksi.

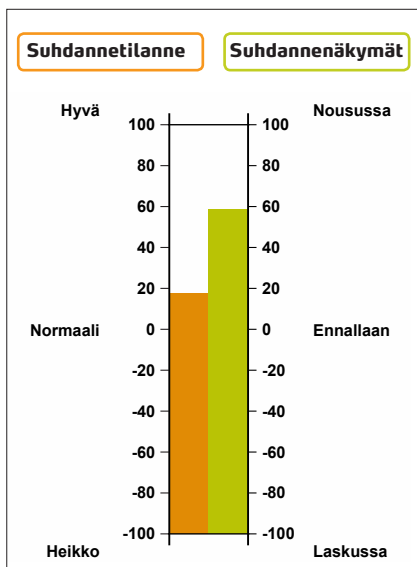
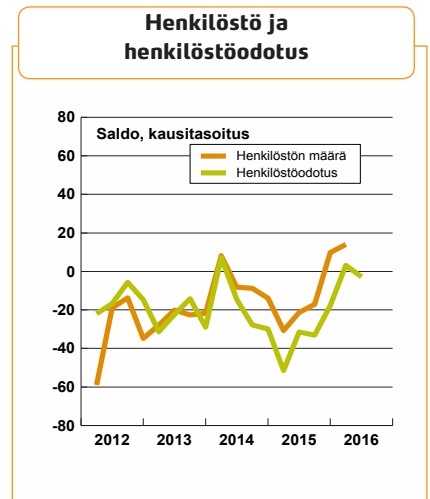
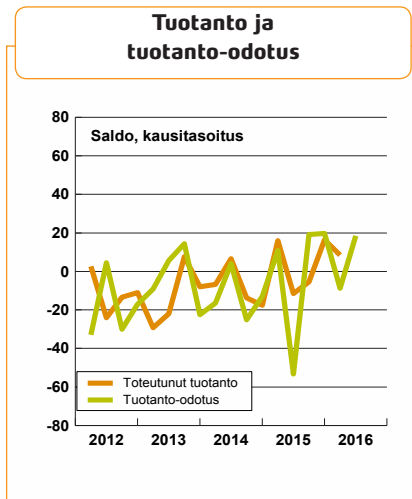
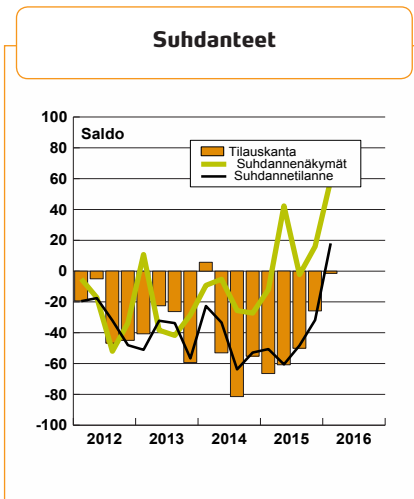
Myönteiset suhdanneodotukset

Suhdanteiden arvioidaan vahvistuvan edelleen seuraavan puolen vuoden aikana. Lähikuukausien suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +59, kun vastaava luke- ma oli tammikuussa +16.

Paranevia suhdanteita ennusti nyt 59 prosenttia vastaajista, eikä heikkenemistä odottavia ollut.

Tilauskanta on noussut normaalitasolle, ja kannattavuus on kohentunut yleisesti. Sen enteillään olevan nousussa myös lähikuukausina.

Tuotannon määrä on kasvanut jonkin verran. Kasvun arvioidaan jatkuvan lähiaikoina. Henkilöstöä on lisätty vähän, ja sen määrä pysyisi vakaana lähikuukaudet.

Suhdantietiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	33	5	-14	-13	30			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-4	35	-5	-7	63			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	47	40	49	46	71			
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-67	-61	-51	-26	-2			
Vienti-tilauskanta normaaliin verrattuna	-79	-44	-45	-42	-35			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	13	25	38	7	-22			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-37	12	-25	-8	6			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	8	-46	-44	-1	38			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-47	-3	-9	12	45			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	4	-10	-1	39	16			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	67	81	76	70	76			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	0	4	9	8	10			
puute kapasiteetista	0	2	11	13	17			
riittämätön kysyntä	67	75	61	45	38			
rahoitusvaikeudet	0	0	0	4	0			
muu este	1	1	3	16	22			
Suhdantetilanne tällä hetkellä	-50	-60	-49	-32	18			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-13	42	-2	16	59			

Teknologiатеollisuus

- Suhdannetilanne vähän kohen-
nutun, mutta silti melko heikko
- Tilauskanta on yleisesti alle
normaalin, ja tuotannon kasvu jäi
alkuvuonna hitaaksi
- Alkukesälle odotetaan vähän
runsaammin uusia tilauksia – tuo-
tannon kasvu pysyy silti hitaana
- Suidannenäkymien saldoluku
+7: suhdannenousu on vain loivaa

Teknologiатеollisuuden yritykset ku-
vaavat suhdannetilanteensa kohentu-
neen, mutta olevan edelleen yleisesti
alle keskimääräisen (saldoluku -24).

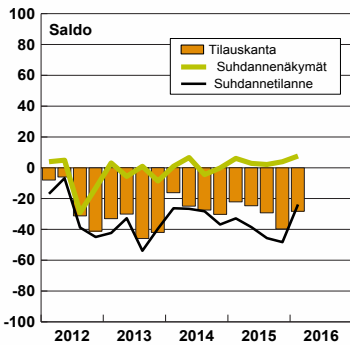
Tilanne alle normaalin – odotuksissa pientä parannusta

Suidannenäkymien saldoluku oli
huhtikuussa +7 (tammikuussa +4).
Huhtikuussa 15 prosenttia vastaa-
jista arvioi suhdanteiden paranevan
loppukevään ja kesän aikana, kun
taas heikkenemistä odotti kahdeksan
prosenttia.

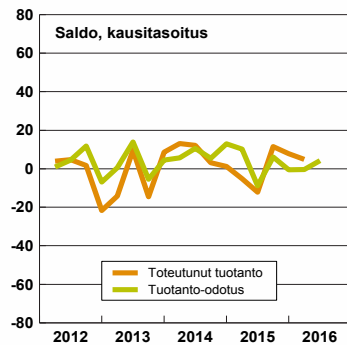
Uusien tilausten määrän ennustetaan
kasvavan jonkin verran seuraavan
kolmen kuukauden aikana. Tilaus-
kanta on parantunut vähän, mutta
se on yleisesti normaalia niukempi.
Tuotanto on kasvanut hieman alku-
vuoden aikana. Koko seuraavalle
puolen vuoden jaksolle odotetaan
loivaa kasvua.

Sekä myyntihintojen että kustannus-
ten arvioidaan alenevan, ja kan-
nattavuus paransi hieman. Henki-
löstöodotukset ovat melko vaati-
mattomat, ja henkilöstön enteillään
supistuvan jonkin verran.

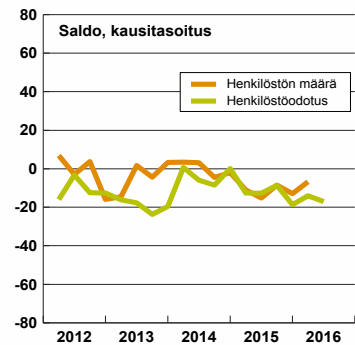
Suhdanteet

Tuotanto ja
tuotanto-odotus

Henkilöstö ja
henkilöstöodotus

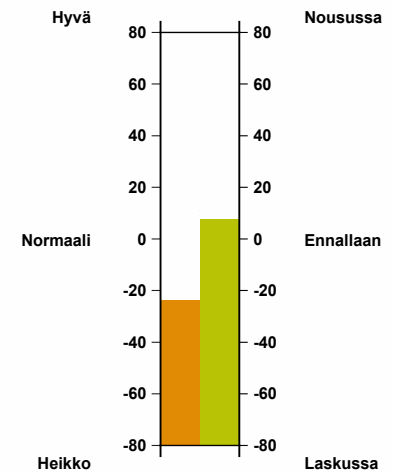

Suhdantedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-7	-1	6	2	3			
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	5	4	-9	-5	15			
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	62	54	55	66	51			
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-22	-24	-29	-39	-29			
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-24	-28	-35	-46	-35			
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	3	6	-11	-5	-6			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	-6	-13	-19	-6			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-5	-10	-26	-14	-10			
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	25	-27	-43	-20	-3			
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	19	23	2	17	-3			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	56	59	62	59	32			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	8	10	7	7	6			
puute kapasiteetista	4	3	4	1	1			
riittämätön kysyntä	44	52	53	52	26			
rahoitusvaikeudet	3	6	5	4	5			
muu este	5	0	2	1	1			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-33	-38	-46	-48	-24			
Suidannenäkymät lähitulevaisuuteen	7	3	2	4	7			

Suhdannetilanne

Suidannenäkymät

Kauppa

- Suhdanneltilanne on jatkunut selvästi tavanomaista heikompana
- Myynti on pysynyt likimain ennallaan, mutta henkilöstö on supistunut ja kannattavuus ollut laskussa
- Lähikuukausille odotetaan pientä kasvua myyntiin, mutta kannattavuus painuu yhä
- Yleiset suhdannenäkymät ovat hieman aiempaa paremmat (saldoluku 0): suhdannelasku päättyisi

Kaupan alan yritysten suhdanneltilanne on jatkunut selvästi keskimääräistä heikompana (saldoluku -45). Sen sijaan näkymät seuraavalle puolelle vuodelle ovat aiempaa paremmat, ja suhdannelaskun arvioidaan päättyvän.

Suhdanteet ennallaan seuraavan puolen vuoden aikana

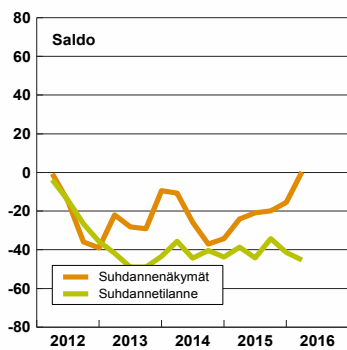
Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa 0 (tammikuussa -16). Vahvistuvia suhdanteita odotti nyt 17 prosenttia

vastaajayrityksistä, ja yhtä moni ennusti suhdannekuvan synkentyvän tulevan kesän ja alkusyksyn aikana.

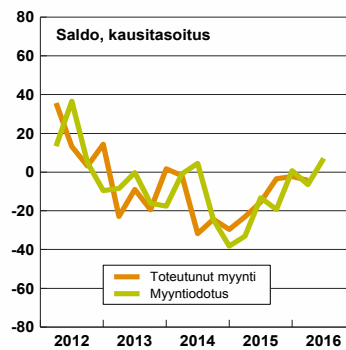
Myynnin määrä on pysynyt alkuvuonna lähes ennallaan. Myyntilukujen ennustetaan kasvavan aavistuksen lähikuukausina. Henkilöstömäärä on supistunut yhä. Lähikuukausina sen laskun odotetaan loivenevan.

Kysyntää kuvataan edelleen vaimeaksi, ja kannattavuuden odotetaan laskevan myyntihintojen alenemisen myötä.

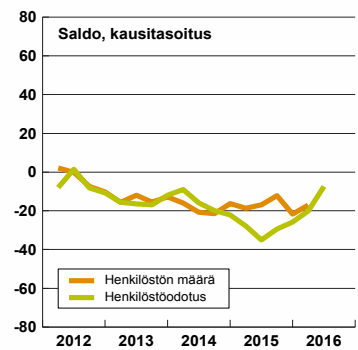
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

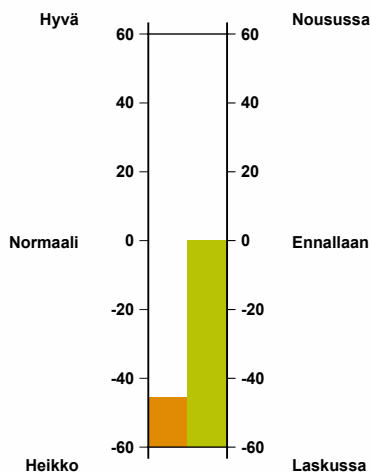

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdanneltilanne

Suhdannenäkymät

Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-23	-15	-3	-3	-5			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-13	-19	1	-6	8			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-16	-11	-16	-25	-15			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-24	-36	-29	-21	3			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	53	55	57	51	56			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	5	3	8	5	7			
puute kapasiteetista	4	2	1	1	1			
riittämätön kysyntä	39	47	52	43	48			
rahoitusvaikeudet	6	3	3	3	3			
muu este	7	5	2	7	6			
Suhdanneltilanne tällä hetkellä	-39	-44	-35	-41	-45			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-24	-21	-20	-16	0			

Matkailu- ja ravintolapalvelut

- Suhdannetilanne on parantunut vähän, mutta se on silti alle keskimääräisen
- Myynnin määrä on pysynyt tiedustelun vastaajayrityksillä lähes ennallaan
- Lähikuukausille odotetaan myynnin kasvua
- Suhdannenäkymät vahvistuneet jonkin verran (saldoluku +5)

Matkailu- ja ravintola-alan yritykset kuvaavat suhdannetilanteensa parantuneen hieman, mutta jäävän silti keskimääräistä heikommaksi. Suhdannenäkymät ovat hieman vahvemmat kuin kolme kuukautta sitten, ja lähikuukausille odotetaan loivasti kohenevia suhdanteita.

Suhdannenäkymät vähän plussalla

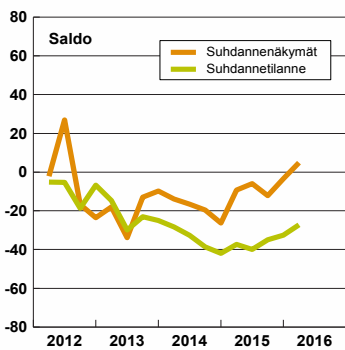
Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa saldoluussa +5 (tammikuussa -4).

Parempia suhdanteita ennusti huhtikuussa 20 prosenttia vastaajista. Tilanteen heikkenemistä kesän ja alkusyksyn aikana ennusti puolestaan 15 % yrityksistä.

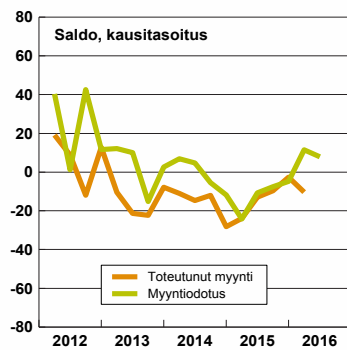
Tiedustelun mukaan myynnin määrä on pysynyt likimain ennallaan alkuvuonna, mutta sen ennustetaan kohoavan jonkin verran seuraavan puolen vuoden aikana. Myyntihinnojen ja kannattavuuden ennustetaan vahvistuvan vähän.

Henkilökunnan määrään ei odoteta suuria muutoksia.

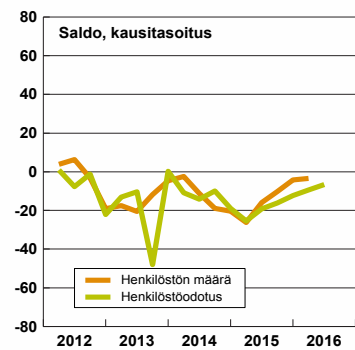
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

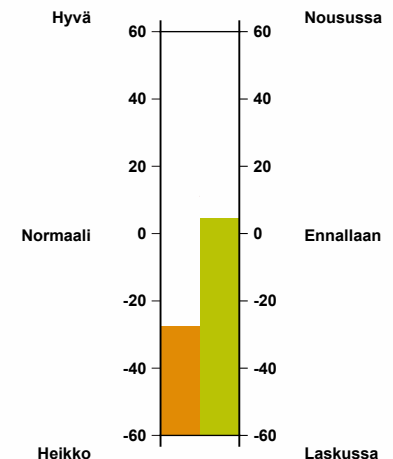

Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-27	-16	-1	4	-15			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-5	-4	-9	-1	15			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-31	-6	-12	-5	-10			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	0	-17	-22	-17	12			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	66	65	58	63	57			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	7	8	10	7	2			
puute kapasiteetista	1	1	1	2	1			
riittämätön kysyntä	61	54	51	57	52			
rahoitusvaikeudet	5	4	0	0	3			
muu este	1	9	0	5	3			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-37	-40	-35	-32	-27			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-10	-6	-13	-4	5			

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Liikenne

- Suhdantetilanne selvästi alle normaalin
- Myynnin määrä on pysynyt melko vakaana, eikä sen odoteta muuttuvan lähiaikoina
- Näkymät pysyneet lievästi miinuksella (saldoluku -9)

Liikennealan yritysten mukaan suhdantetilanne on selvästi keskimääräistä heikompi (nykytilanteen saldoluku -46).

Suhdannenäkymät pysyneet miinuksella

Odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat edelleen melko varovaiset.

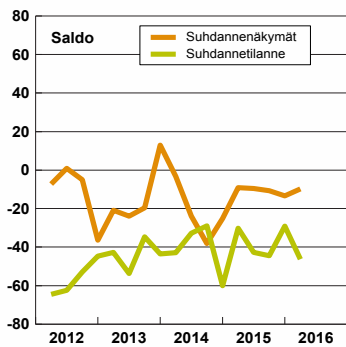
Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa -9 pisteessä (tammikuussa -14). Suhdanteiden vahvistumista seuraavan puolen vuoden aikana odotti nyt 13

prosenttia ja tilanteen heikkenemistä samana ajankohtana 22 prosenttia vastaajista.

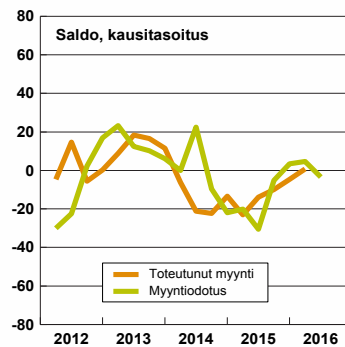
Myynti on pysynyt alkuvuonna lähes ennallaan, eikä siihen odoteta suuria muutoksia lähikuukausina. Henkilökunnan määrä on laskenut jonkin verran, ja laskun enteillään jatkuvan.

Myyntihintojen ennustetaan laskevan vähän, kun kustannukset pysyivät melko vakaina. Kannattavuudessa ei tapahtuisi suuria muutoksia.

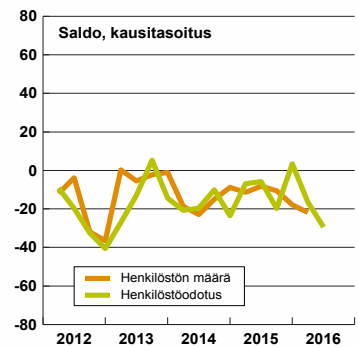
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

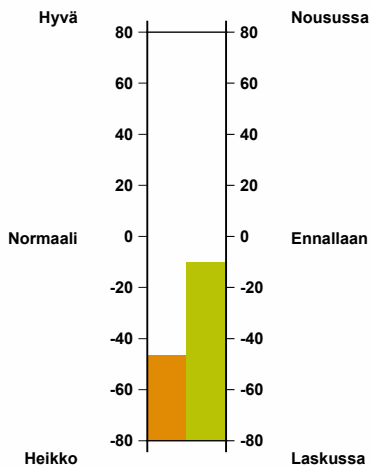

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdantetilanne

Suhdannenäkymät

Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-31	-6	-18	1	-10			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-29	-9	4	1	-5			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-17	-1	-8	-21	-30			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	8	-22	-2	-20	-16			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	72	66	50	49	53			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	3	1	2	2	2			
puute kapasiteetista	6	3	0	0	0			
riittämätön kysyntä	59	54	43	38	44			
rahoitusvaikeudet	1	2	5	8	8			
muu este	8	8	0	4	4			
Suhdantetilanne tällä hetkellä	-30	-42	-44	-30	-46			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-10	-10	-11	-14	-9			

Rahoitus ja vakuutus

- Suhdanteet jatkuneet jonkin verran keskimääräistä heikompina
- Myynti kasvanut yleisesti, mutta kasvun arvioidaan hidastuvan
- Kannattavuus on jonkin verran alentunut, ja sen enteillään painuvan edelleen
- Yleinen suhdannekuva heikkenisi jonkin verran seuraavan puolen vuoden aikana (saldoluku -25)

Rahoitus- ja vakuutusalan yritykset kuvaavat suhdanteidensa jatkuneen alkuvuonna jonkin verran keskimääräistä heikompina.

Suhdanneodotukset melko vaiheet

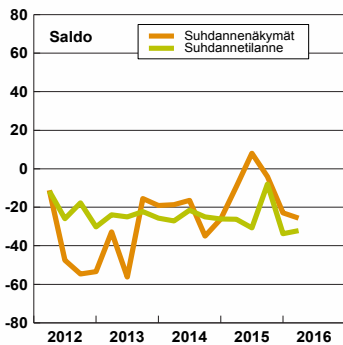
Odotukset ovat edellisen tiedustelun tavoin melko varovaiset. Suhdannekuvan arvioidaan heikkenevän seuraavan puolen vuoden aikana. Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa -25 (tammikuussa -22). Huhtikuussa vain 5 % yrityksistä

odotti tilanteen paranevan, kun heikkenemiseen uskoi 30 %.

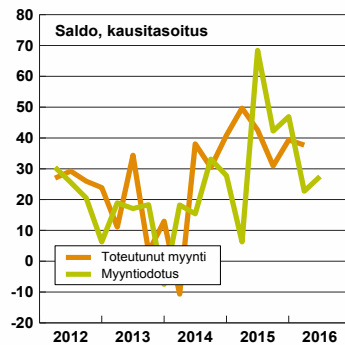
Myynti on kasvanut alkuvuonna melko yleisesti. Kasvun odotetaan kuitenkin hidastuvan lähikuukausina. Kannattavuus on heikentynyt vähän, ja sen odotetaan painuvan edelleen jonkin verran.

Henkilökunnan määrä on laskenut jonkin verran, mutta sen ei ennusteta juuri muuttuvan toisella neljänneksellä.

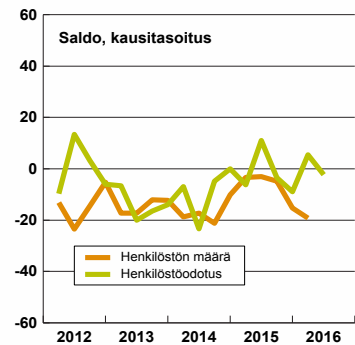
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

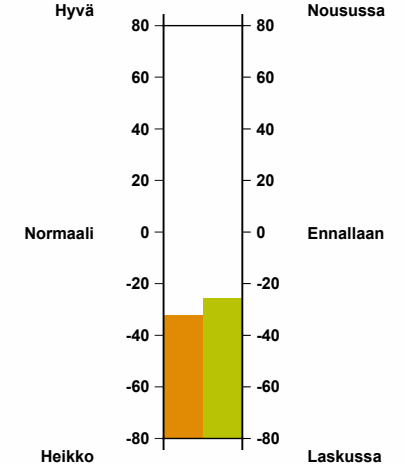

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	50	43	30	40	37			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	68	42	47	23	28			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-1	2	-8	-19	-16			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	3	-12	3	-1			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	36	39	41	29	47			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	5	5	25	5	12			
puute kapasiteetista	0	2	0	1	0			
riittämätön kysyntä	18	33	16	24	32			
rahoitusvaikeudet	1	0	0	0	0			
muu este	12	0	2	0	3			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-26	-31	-7	-34	-32			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-9	8	-4	-22	-25			

Suhdannetilanne

Suhdannenäkymät

Tieto- ja viestintäpalvelut

- Suhdanteet ovat jatkaneet nousussa, mutta tilanne on yhä vähän alle keskimääräisen
- Myynnin ja henkilöstön kehitys on ollut hieman aiempia odotuksia heikompaa
- Suhdannenäkymät pysyneet silti melko myönteisinä (saldoluku +19)
- Myynnin kasvu jatkui seuraavan puolen vuoden ajan ja myös kannattavuus paransi

Tieto- ja viestintäpalveluyritysten mukaan suhdannetilanne on jatkanut vahvistumista, mutta nykytilaa kuvataan vielä hieman keskimääräistä heikommaksi (saldoluku -11).

Melko hyvät suhdanneodotukset

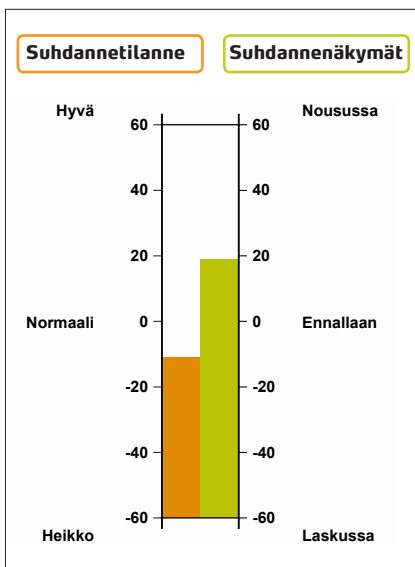
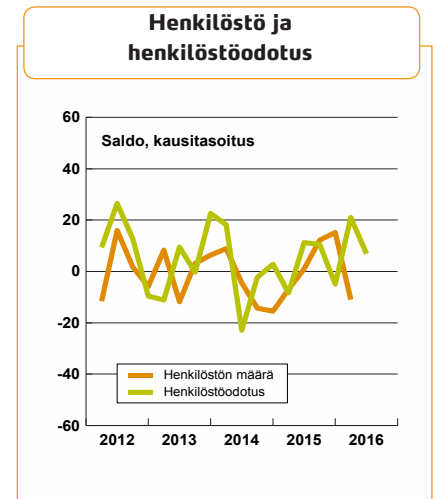
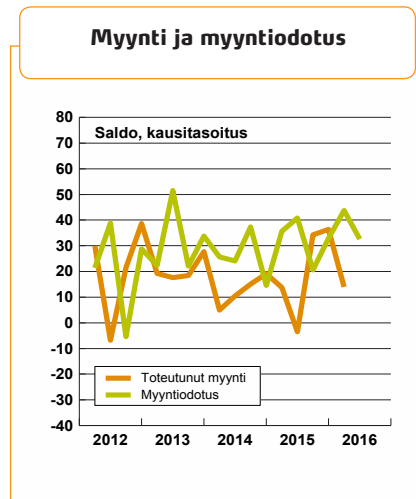
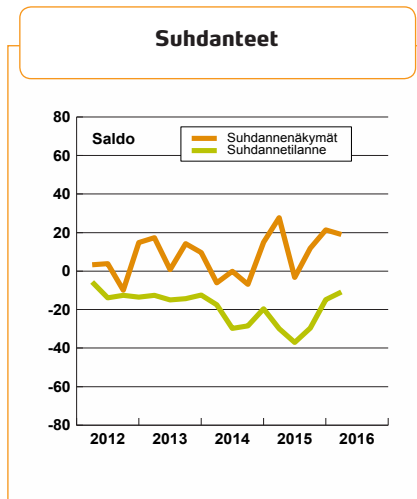
Näkymät lähitulevaisuuteen ovat melko myönteiset, ja yleisen suhdannetilanteen ennustetaan paranevan seuraavan puolen vuoden aikana.

Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa tehdyssä tiedustelussa +19 (tammikuussa +21). Huhtikuus-

sa 24 prosenttia yrityksistä ennusti suhdanteidensa vahvistuvan ja vain viisi prosenttia niiden heikkenevän.

Myynti on kasvanut alkuvuonna, mutta kasvuvauhti jäi odotuksista. Seuraavalle puolelle vuodelle ennustetaan melko nopeaa kasvua. Myös kannattavuuden odotetaan vahvistuvan.

Henkilökunnan määrä on laskenut alkuvuonna vähän, mutta lähikuukausille enteillään pientä lisäystä.

Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	-4	34	36	13			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	41	21	32	43	33			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-9	-4	19	16	-15			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	4	22	-4	23	-2			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	64	45	73	56	62			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	14	10	12	14	10			
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0			
riittämätön kysyntä	52	39	46	42	52			
rahoitusvaikeudet	6	0	10	4	3			
muu este	2	1	7	10	2			
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-29	-38	-29	-14	-11			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	27	-4	12	21	19			

Kiinteistöpalvelut

- Suhdanneilanne parantunut, mutta alle tavanomaisen
- Myynnin tasaisen kasvun ennustetaan jatkuvan
- Rekrytointivaikeudet varsin yleisiä
- Seuraavalle puolelle vuodelle tasaiset suhdanneodotukset (saldo-luku 0)

Kiinteistöpalveluyritykset kuvaavat suhdanneilanteensa parantuneen, mutta olevan vielä jonkin verran keskimääräistä heikompi.

Tasaiset suhdannenäkymät

Suhdanteisiin ei ennusteta oleellisia muutoksia seuraavan puolen vuoden aikana.

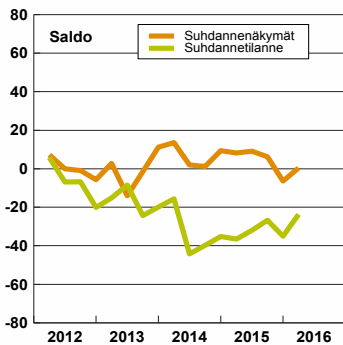
Yleisten suhdannenäkymien saldo-luku oli huhtikuussa 0 (tammikuussa -6). Vahvistuvaa suhdannekehitystä ennusti seuraavalle puolelle vuodelle

12 prosenttia vastaajista ja yhtä moni odotti tilanteen heikkenevän.

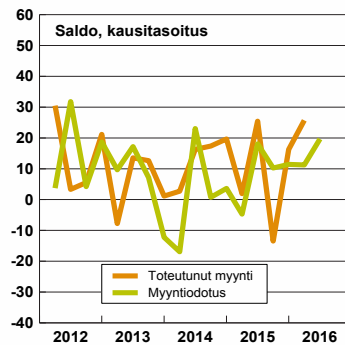
Myynnin volyymi on kasvanut alkuvuonna jonkin verran. Lähikuukausien aikana kasvun arvioidaan jatkuvan melko tasaisena.

Kannattavuuden arvioidaan kohe-nevan vähän. Rekrytointivaikeudet ovat melko yleisiä (30 % yrityksistä).

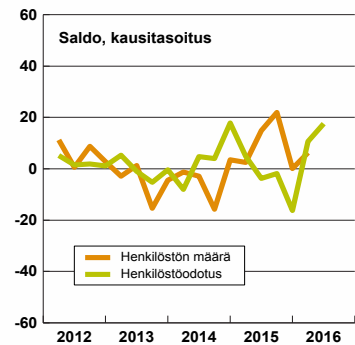
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

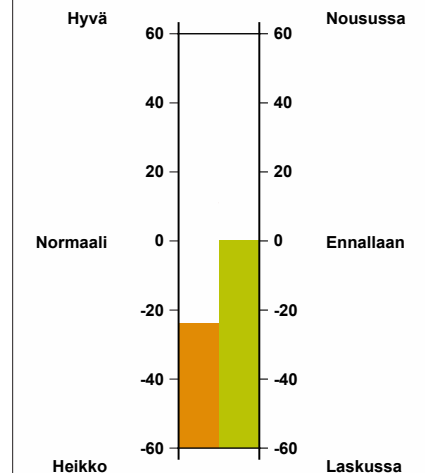
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	2	25	-13	17	26			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	18	10	12	11	20			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	9	30	7	-4	14			
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-1	-7	-22	15	20			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	44	41	43	32	57			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	29	31	30	17	30			
puute kapasiteetista	0	0	2	0	0			
riittämätön kysyntä	15	16	9	12	22			
rahoitusvaikeudet	2	0	2	2	4			
muu este	0	5	3	1	3			
Suhdanneilanne tällä hetkellä	-37	-32	-26	-35	-23			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	8	9	6	-6	0			

Suhdanneilanne Suhdannenäkymät

Muut palvelut

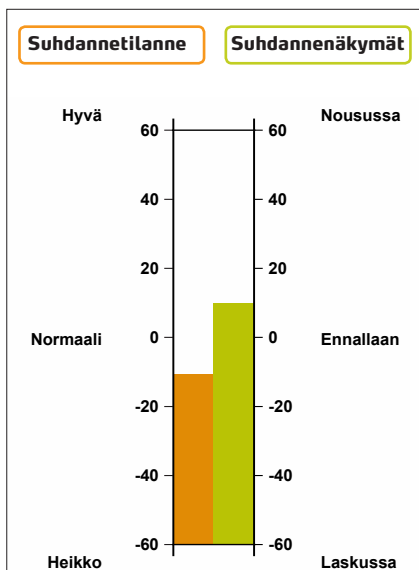
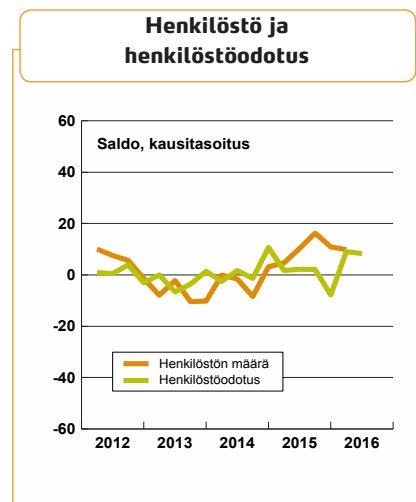
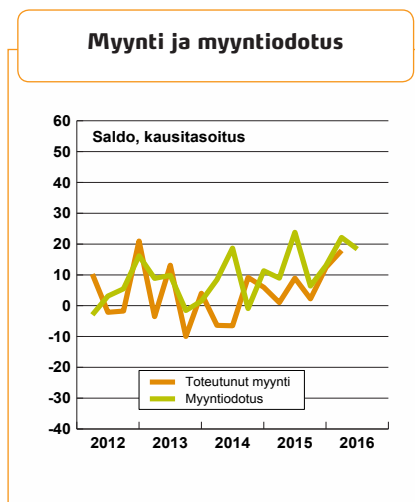
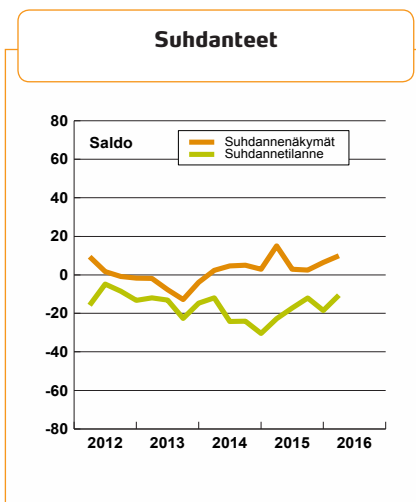
- Suhdanne tilanne parantunut, mutta vielä vähän keskimääräistä heikompi
- Seuraavan puolen vuoden aikana suhdanteiden odotetaan jonkin verran vahvistuvan (saldoluku +9)
- Myynnin kasvu olisi kohtalaista ja myös henkilöstöä lisättäisiin vähän

Muiden palvelualojen suhdanteet ovat jonkin verran kohentuneet, mutta tämänhetkinen tilanne on vähän tavanomaista heikompi (saldoluku -10). Muihin palvelualoihin luetaan Suhdannebarometrissa muun muassa opetus-, sosiaali- ja terveystyö.

Melko myönteiset odotukset
Suhdanteiden ennustetaan jonkin verran vahvistuvan seuraavan puolen vuoden aikana. Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +9 (tammikuussa +6). Suhdannenousua

seuraavalle puolelle vuodelle ennustetaan nyt 17 prosenttia vastaajista, kun taas kahdeksan prosenttia arvioi tilanteen heikkenevän.

Myynnin kasvu on nopeutunut jonkin verran alkuvuonna, ja kohtalaisen kasvun ennustetaan jatkuvan myös lähikuukausina. Henkilöstöä lisättäisiin vähän, ja kannattavuus olisi loivassa nousussa.

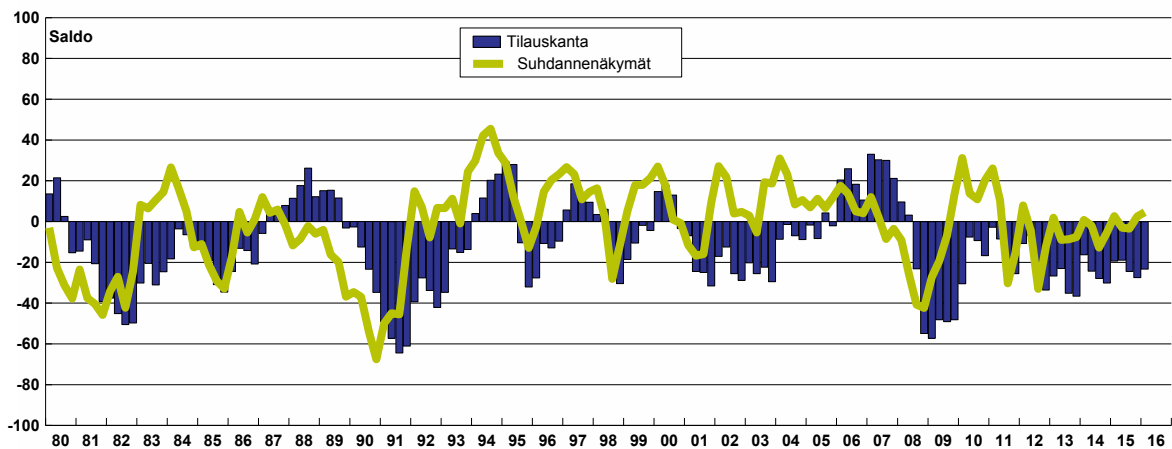
Suhdannebarometri

Suhdanne tiedustelun päätuloksia, saldo

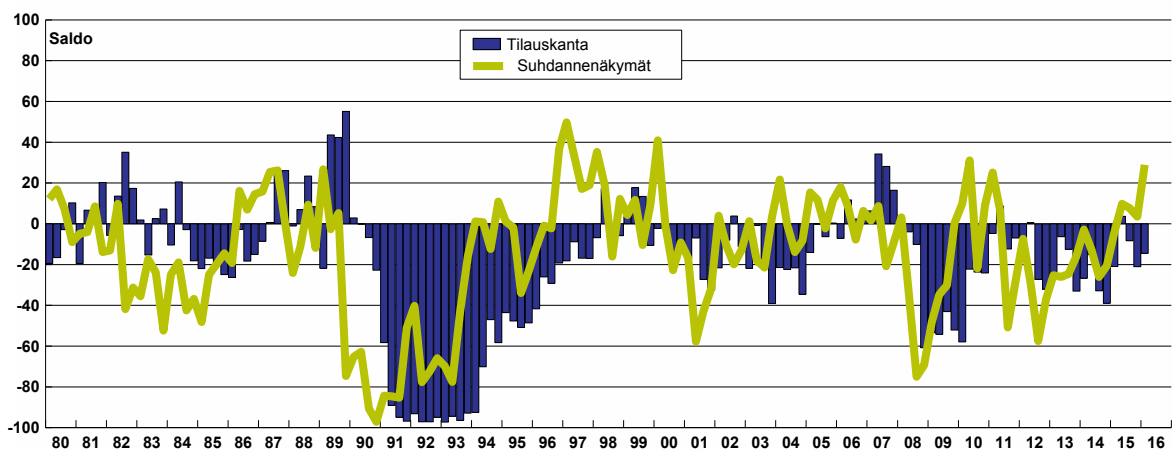
	2015				2016			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	1	9	2	12	17			
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	24	6	13	22	19			
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	8	21	6	8	14			
Henkilökunta odotus seuraavalle 3 kk:lle	6	-1	-11	10	12			
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	57	46	46	47	54			
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	20	20	15	18	23			
puute kapasiteetista	1	1	1	2	1			
riittämätön kysyntä	30	25	27	26	29			
rahoitusvaikeudet	4	3	5	3	3			
muu este	8	3	4	4	4			
Suhdanne tilanne tällä hetkellä	-22	-17	-13	-18	-10			
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	15	2	2	6	9			

Pitkiä aikasarjoja

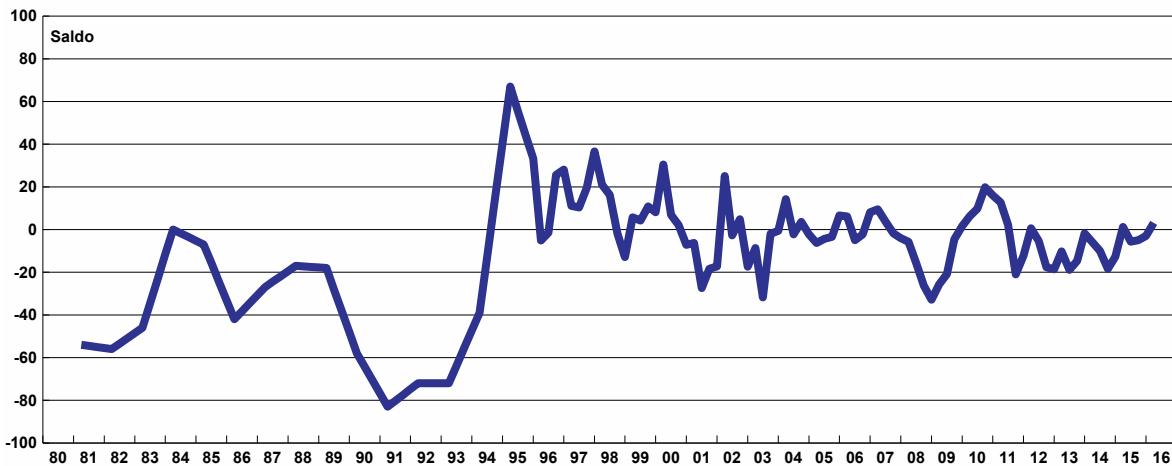
Teollisuuden suhdannenäkymät ja tilauskanta

Rakentamisen suhdannenäkymät ja tilauskanta

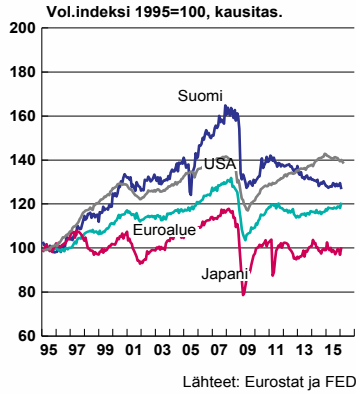

Palvelujen suhdannenäkymät

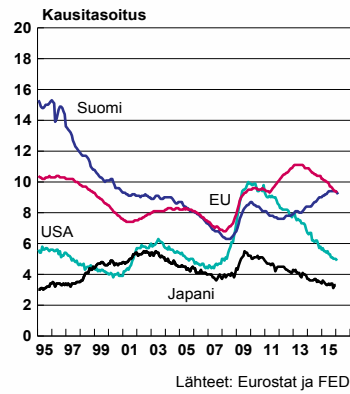

Taustatietoa taloudesta

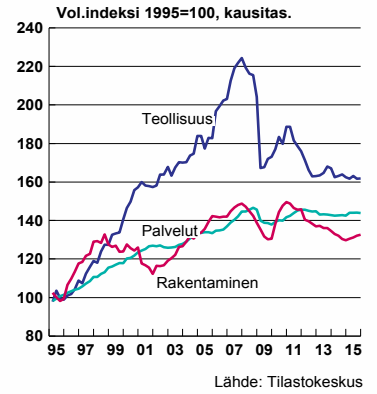
Teollisuustuotannon kehitys

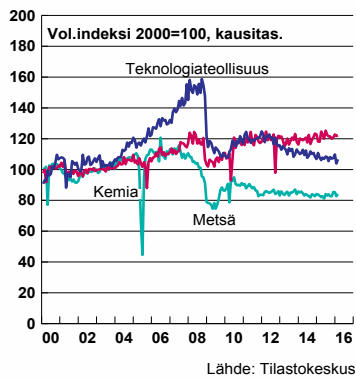
Työttömyysaste, %

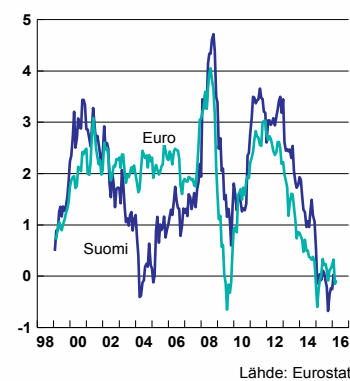
Kokonaistuotanto pääelinkeinoittain

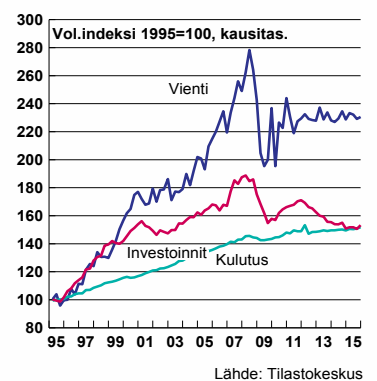
Teollisuustuotanto

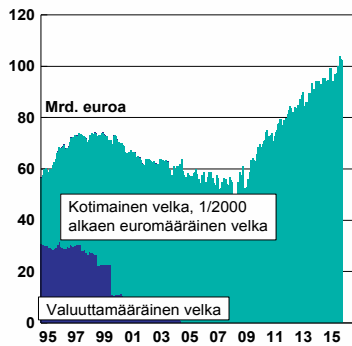
Inflaatio, %

Kysynnän päätekijät

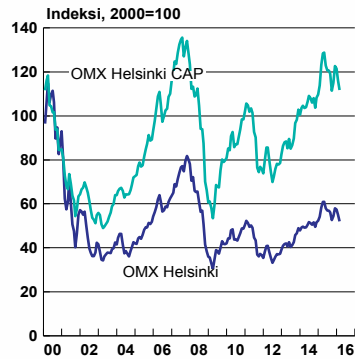

Valtionvelka

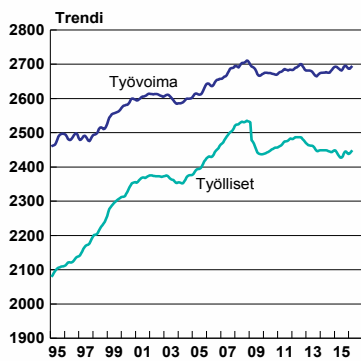
Lähde: Valtiokonttori

Pörssikursseja

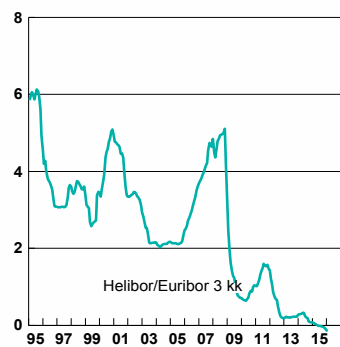
Lähde: OMX Helsinki

Työvoiman kysyntä ja tarjonta

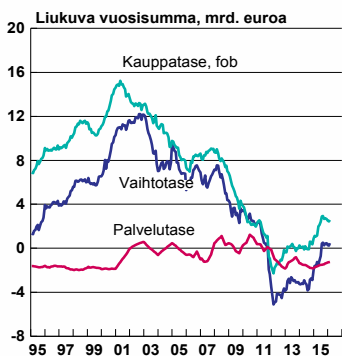
Lähde: Tilastokeskus

Lyhyt markkinakorko, %

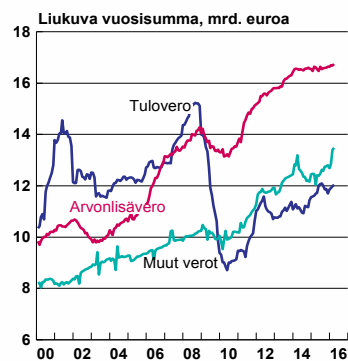
Lähde: Suomen Pankki

Ulkomaankaupan taseet

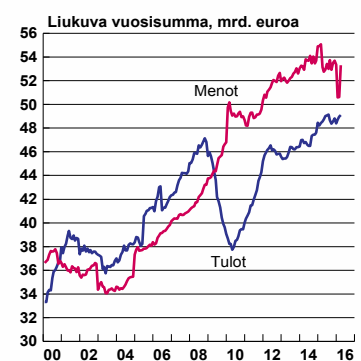
Lähde: Suomen Pankki

Valtion tulovero, ALV ja muut verot

Lähde: Valtiokonttori

Valtiontalouden tulot ja menot

Lähde: Valtiokonttori

Suhdannotiedustelu- menetelmä

EK:n Suhdannebarometri

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tekee kuukausittain suhdannotiedusteluja koko suomalaiselle elinkeinoelämälle.

Neljä kertaa vuodessa tehdään laajempi tiedustelu, jonka tuloksista julkistetaan **Suhdannebarometri**-julkaisu. Lisäksi kuukausittain julkaistaan suppeampi luottamusindikaattoritiedote.

Teollisuuden suhdannotiedusteluja on tehty Suomessa vuodesta 1966 alkaen. Palvelualoilla ensimmäiset tiedustelut on aloitettu 1980-luvun lopulla, mutta merkittävämpi laajennus tapahtui vasta 2000-luvun puolivälissä.

Tässä julkaisussa on esitetty EK:n uusimman suhdannotiedustelun tulokset koko yksityiseltä sektorilta. Tiedustelu on tehty **huhtikuussa 2016**. Siihen on vastannut **1 368 yritystä**, jotka työllistävät Suomessa **noin 340 000 henkilöä**.

Elokuussa 2010 julkaistavasta tiedustelusta lähtien vastaajayritysten luokitteluksi toimialoille on käytetty uutta TOL 2008 -luokitusta. Muutoksen vaikutus Suhdannebarometrin tuloksiin on kuitenkin varsin pieni.

Teollisuuden, rakentamisen sekä joidenkin palvelualojen historia-tiedot on kerätty TT:n aiemmassa Suhdannebarometrissa. Valtaosa palvelualojen aikasarjatiedostoista on PT:n suhdannotiedustelusta. Tiedustelumenetelmän muutoksen vuoksi palvelualojen aiemmat tiedot eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia uusimpien havaintojen kanssa.

EK:n Suhdannebarometri on **osa Euroopan komission suhdannekyselyjärjestelmää**. Järjestelmään osallistuvat organisaatiot tekevät yhdenmukaisia tiedusteluja kaikissa EU-maissa, ja Euroopan komissio osallistuu jäsenmaissa tehtävien tiedustelujen rahoitukseen. Kaikkiaan vastaavanlaisia tiedusteluja tehdään nykyisin yli 50 maassa.

Yleistä suhdannotiedusteluista

Suhdannotiedusteluilla selvitetään yritysjohton näkemyksiä taloudellisesta tilanteesta sekä lähitulevaisuutta koskevia odotuksia. Tiedusteluilla etsitään ennen muuta suhdanteiden käännepeitteitä. Tyypillisesti suhdannotiedustelujen kysymyksillä voidaan kartoittaa talouskehitystä noin puoli vuotta eteenpäin.

Tiedustelujen kysymykset ovat valtaosin laadullisia, ja niissä on

tyypillisesti kolme vastausvaihtoehtoa. Kyselyllä kartoitetaan esimerkiksi sitä, onko vastaajayrityksen tuotanto tai työvoima kasvanut (+), pysynyt ennallaan (=) vai vähentynyt (-). Joitakin muuttujia, kuten tilauskantaa ja varastoja, pyydetään vertaamaan myös normaaliin.

Tulokset painotetaan yrityskoolla

Teollisuudessa yrityskohtaiset vastaukset on painotettu vastaajayrityksen liikevaihdon ja palveluissa henkilökunnan määrällä. Toimialojen keskinäisessä vertailussa painoina on käytetty jalostusarvopainoja. Pienten yritysten aliedustus otoksessa on korjattu niin, että niiden osuus vastaa todellista osuutta kullakin toimialalla.

Useimmat suuret yritykset vastaavat tiedusteluun toimipaikoittain tai tuotannonaloittain, ei konsernitasolla.

Toimialoittaiset vastaukset esitetään julkaisussa useimmiten ns. **saldolukuina**. Saldoluku on positiivista kehitystä kuvanneiden osuus vähennettynä negatiivista kehitystä kuvanneiden osuudella. Jos esimerkiksi 30 % vastaajista (painotettuna) on vastannut tuotantonsa kasvaneen, 50 % pysyneen ennallaan ja 20 % vähentyneen, saldoluku on 30 – 20 eli +10.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki • Puhelin 09 420 20
Faksi 09 4202 2299 • www.ek.fi

Raportti internetissä:
www.ek.fi

ISSN 0783-3350

Lisätietoja:

Johtava ekonomisti
Penna Urrila
Puh. 09 4202 2606
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ekonomisti
Jouko Kangasniemi
Puh. 09 4202 2608
etunimi.sukunimi@ek.fi